

CampR^odó

Publicació de l'Ajuntament de Camprodon

Maig 2002 - 2a. època - no. 13 - Revista Quadrimestral - 2 €

Tema Central: EL NOSTRE "HOSPITAL"

L'entrevista:
Joan Puigmal,
"el Barber
del Prat"

CALEFACCIONS MOLAS
INSTAL·LADORS AUTORITZATS

Johnes

Roca

WOLF

C/ Ignasi Casabó, 17, baixos - 17867 CAMPRODON - Tel. 972 74 11 90

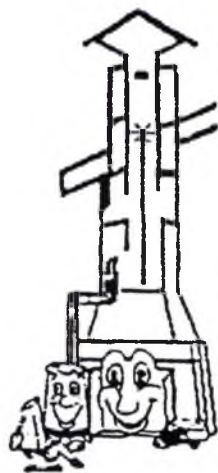

PIRINEUS GARBIAK, S.L.
TOT BANY

GROHE

Roca

BANOTO

Per **8.700** ptes.
IVA INCLÒS

MASAJIPA

S'escuren xemeneies, calderes de gas-oil. Es neteja el greix de tubs extractors de cuina (hosteleria). Es netegen tendals i s'extermina la molsa o el verdet de terrats, escales i baranes de pedra. Neteja de garatges i locals comercials. I ara també neteja de piscines.

TOT EN SERVEI DE NETEJA! DE GIRONA ANEM A TOT ARREU

Tel. 972 213 434 - Tel. mòbil 608 936 227

Oficines. C/ Montbó, 2 baixos - 17007 Domeny (Girona)

AZNAR & AZANCOT

CORREDURIA DE SEGUROS S.L.

Per a préstecs, els bancs i caixes

Per a declaracions de renda, els gestors

Per a assegurances, AZNAR & AZANCOT

- Tenim les millors companyies del mercat
- Per a cada risc, la seva cobertura
- Fem assegurances des de l'any 1902
- I el més important, només fem assegurances, per això som PROFESSIONALS

C/ VALÈNCIA, 61

Tel.: 972 74 10 76 • 17867 CAMPRODON

Camp Rodó

Publicació de l'Ajuntament
de Camprodon amb la col·laboració
de la Diputació de Girona

Diputació de Girona

Maig 2002, 2a. època, n. 13

Revista Quadrimestral - 2 €

CONSELL DE REDACCIÓ:

Jordi Berdala, Sílvia Planas,
Núria Mayà, Pep Saraia,
Oriol Molas, Joan Anglada,
Joan Busquets, Manel Guitart,
Ariadna Romans, Jaume Puigmal.

COL·LABORADORS:

Joan Vila, Manel Pujol,
Jordi Bosch "Barraca",
Jordi Fernández, Joan Solà
Paul Ciaccio.

PRODUCCIÓ GRÀFICA:

Cevagraf, SCCL. Tel. 972 74 00 41

CORRECCIÓ: Marià Anglada.

DIBUIXOS: Titot (La Xinxeta)

FOTOGRAFIA: Boi, Pep Saraia, Joan Reixach, Fotografia Coma.

La direcció de la revista
Camp Rodó no es fa
responsable de les opinions
dels seus redactors i/o
col·laboradors.

No es permet la reproducció
total o parcial d'aquesta
revista, ni la seva
incorporació a un sistema
informàtic, ni la seva
transmissió a qualsevol
forma o per qualsevol mitjà,
sigui aquest electrònic,
mecànic, per fotocòpia o
per altres mitjans, sense
el permís previ i per escrit
dels titulars del copyright.

Ajuntament de Camprodon
Plaça d'Espanya, 1
17867 CAMPRODON
Dipòsit legal: B-36.519-1996

Entre la primavera i l'estiu, tens un nou número del *Camp Rodó*. Però no parlarem de la primavera, ni de les sensacions hormonals que pot provocar aquesta estació de l'any. Tampoc no parlarem de l'estiu, un mica aviat per cantar les excel·lències de les vacances, del bon temps, i de les escapades o dels preparatius de la vila per rebre aquells que han escollit Camprodon com a parèntesi vacacional. De fet, no ens agradaria que a cada nova entrega de la revista s'establís un paral·lel amb la collita de les taronges, les mandarines, la caiguda de les fulles, l'arribada del fred, la neu o amb la degradació de colors de l'arc de Sant Martí. Fets tots ells ben lloables climatològicament i metafòricament. No hi tenim res en contra, tampoc. Són fets naturals i no hi podem fer gran cosa per capgirar-ne el curs.

I de què parlarem? Doncs de la memòria. D'alguns aspectes de la memòria, és clar. Un filòsof va dir "l'avantatge de tenir mala memòria és que es gaudeix moltes vegades de les mateixes coses". Malauradament, direm nosaltres, una mala memòria fa que la repetició d'algunes coses arribi a ser nefasta. Només cal veure com evoluciona el món d'un temps ençà. És com aquell client que diu al sastre: "Déu ha fet el món en set dies i vostè no és capaç de fer uns pantalons en 7 mesos!". I el sastre respon: "És veritat, però miri el món i miri els seus pantalons". Doncs això.

En Manel Guitart fa un homenatge als mestres i estableix així un pont entre la memòria, el record i el coneixement. El pas de la infància a l'adolescència, i presentant els seus mestres com a testimonis d'aquesta transició. "El saber no ocupa lloc" ens diuen sovint, però en Manel recorda que segons un mestre "el saber és molt gran". Així doncs, la qüestió no és el lloc que ocupa, sinó més aviat que n'ocupa massa. Sigui com sigui, deia un filòsof, "saber és recordar". Recordar sense presumir. No és bo presumir del saber, perquè aquest és el primer pas vers la ignorància, va dir un poeta.

L'Oriol Molas ens parla de memòria, de la religió, i de la ceguesa de la consciència. "Mai no es fa tant de mal alegrement com quan es fa seguint un fals principi de consciència" va dir un científic. I és que, malgrat el saber, el record, i tot plegat, perdem massa sovint la memòria. I aquells que professen segons quines religions, a vegades la perden. Un altre filòsof va afirmar que "les religions són com les cuques de llum, necessiten la foscor per brillar". Llegint l'article de l'Oriol, veiem que hi ha religiosos que confien massa en la bondat divina. Deuen pensar, com aquell altre filòsof, que Déu perdona, perquè és el seu ofici. I així anem.

En Manel Pujol ens parla de malalts i de morts. Encara la memòria, aquesta vegada associada a la mort. I és que la medicina del segle XIX no estava tan avançada com ho està actualment. Ara tenim molts més mitjans, més saber i coneixement. Avui, en tot cas, com va dir un novel·lista, "la recerca de les malalties ha avançat de tal manera, que cada vegada és més difícil trobar algú que estigui completament sa". I de la salut i de la memòria, passem al tema central de la revista; en aquesta ocasió dedicar a l'Hospital de Camprodon. L'Ariadna Romans i en Jaume Puigmal fan un repàs a l'evolució d'aquesta institució camprodonina tan necessària i imprescindible, a més d'apropar-nos a aquells que hi treballen i hi viuen. Tenir cura de l'Hospital és tenir cura també del nostre futur: "la salut es mou. La malaltia no", ens recorda un il·lustre escriptor.

L'Entrevista també ens mena pels camins de la memòria i el record, els d'en *Barberet*. Testimoni i memòria viva d'una època i d'un poble, el nostre. És ben cert el pensament d'un altre filòsof: "La memòria és el mirall a través del qual observem aquells que són absents".

Una dita popular catalana diu que "el bon vi fa sang i l'aigua fa fang". Mentre tancàvem aquest número, nosaltres hem volgut verificar què fa l'*Aigua del Carme*. En Joan Anglada ens diu que tranquil·litza estats nerviosos, mals de cap, vertígens i fins i tot pot calmar cors embogits... Que pot fer recuperar la memòria, també? Qui ho sap. En fi, que entre una cosa i l'altra, ens hem engrescat i hem penchat que *continuararem mesh endadavant amb mesh dellonsis per infor-dellò-vos amb retall de les coshes que pashen aquí, allà i més enllà. Bona directura i fins bren adriat. Bona nit.*

L'Estació d'autobusos

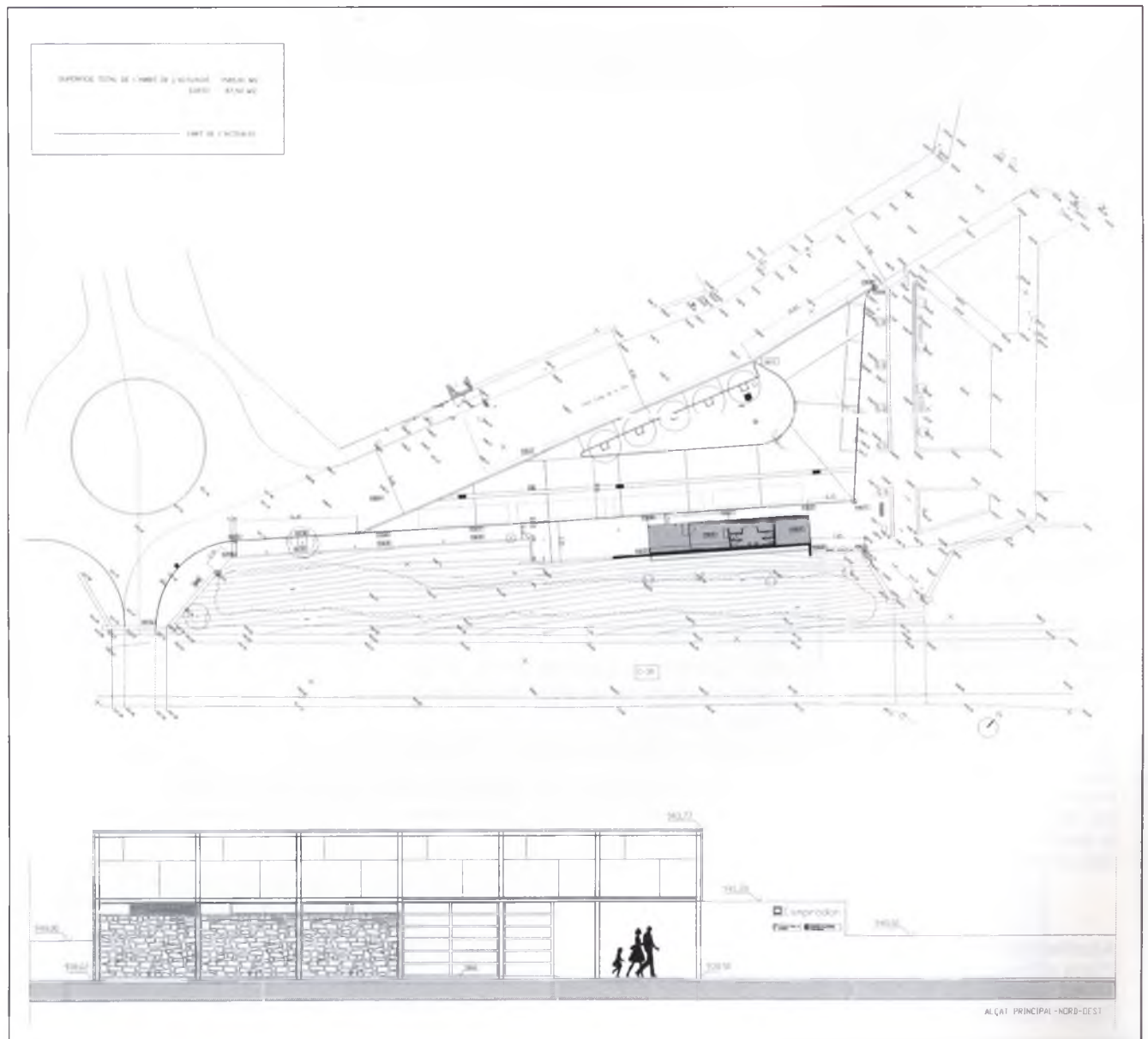
L'Ajuntament de Camprodon ja disposa del projecte per la construcció de la futura estació d'autobusos. L'obra, que serà possible perquè la Direcció General de Transport n'assumeix el cost, té un pressupost aproximat de 390.000 euros. L'equipament consta de sala d'espera, magatzem i lavabos.

Aquesta nova infraestructura que ha de construir-se en la zona del pàrquing de la Muralla, enfront de la Mare de la Font, suplirà les mancances, incomoditats i perills que pel trànsit de viatgers suposa l'actual parada a l'antiga Crta. de Sant Joan.

L'edifici estarà situat a prop de la zona pavimentada i

peatonal que condueix a la Mare de la Font de manera que quedarà més pròxim al nucli urbà. Una marquesina i un porxo permetran l'espera aixoplugada dels usuaris d'autobusos. Es construirà una illa circulatòria per ordenar el trànsit d'una zona que un cop urbanitzada estarà equipada amb una font, columnes de llum, bancs i arbres.

Amb aquesta obra es remodelarà aquest espai, es traslladarà el transformador i s'eixamplarà el camí que condueix al túnel del camí del Camp de la Vila. Actualment i a través de GISA s'està a punt d'adjudicar l'obra.

L'aigua a Rocabrunga

Primer va ser la construcció d'un nou dipòsit d'aigua potable al municipi de Rocabrunga i ara la seva canalització i distribució. L'Ajuntament i els veïns han arribat a un acord que permetrà, finalment, millorar la captació i distribució d'aigua potable des del nou dipòsit i fins arribar a les cases.

Aquesta obra compta amb una subvenció del fons europeu 27.045 euros (4,5 milions de pessetes).

L'Ajuntament de Camprodon es farà càrrec de l'execució d'aquesta obra. Uns treballs que es realitzaran paral·lelament amb la col·locació dels tubs del gas per tal d'aprofitar l'obertura de la rasa.

Inversió per la connexió entre Beget i Oix

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha adjudicat per més d'un milió tres-cents mil euros (218.4 milions de pessetes) l'obra de millora, drenatge i pavimentació del camí que uneix els nuclis de població de Beget, al terme municipal de Camprodon, amb Oix, al terme municipal de Montagut. En aquest tram, i a nivell municipal, s'hi havien anat realitzant actuacions de millora perquè les condicions climatològiques malmeten sovint el camí.

Ensenyament ampliarà el SES Germans Vila Riera de Camprodon

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya va destinar una partida pressupostària de 30.000 euros (uns 5 milions de pessetes) per la redacció del projecte d'ampliació del SES Germans Vila Riera de Camprodon i la direcció d'obra.

Aquesta millora en les instal·lacions del centre, és una de les reivindicacions més importants que ja fa anys que vénen manifestant a Ensenyament tant pares, com mestres, alumnes i l'Ajuntament. Ara, un cop redactat i aprovat el projecte, es dona el tret de sortida per poder iniciar aquesta obra, tan esperada, que haurà d'estar enllestida pel 2003.

En el decurs d'aquest any està previst que comencin les obres, que tenen un pressupost de 900.000 euros i que s'han de realitzar compatibilitzant l'ampliació amb el funcionament del centre.

Començada l'obra del nou pavelló

Una de les infraestructures més importants de nova construcció i programada per aquest 2002 és el pavelló municipal d'esports.

Una obra valorada en 1.461.578 euros (uns 247 milions de pessetes) i que adjudicada a l'empresa Euritmia de Girona, va començar-se al mes de març. Les obres, que tenien una durada aproximada de 24 mesos, s'executaran en 18 mesos, segons consta en el contracte de contractació signat amb l'empresa adjudicatària.

Mentrestant, el Consistori manté converses amb el Departament d'Ensenyament per tal d'oferir aquestes instal·lacions per usos dels alumnes de l'institut, mitjançant conveni per l'aportació de diners per finançar l'obra. En aquest mateix sentit, de finançament d'obra, l'Ajuntament ha acordat la venda d'uns terrenys amb la promotora, Promocions Alta Garrotxa, per un import de 381.042 euros (uns 63.400.000 ptes). Aquests terrenys són fruit de la cessió que s'ha fet mitjançant el projecte de desenvolupament del pla parcial de Can Pascal, sector Creu Roja.

Per tant, i si s'acompleixen tots els terminis, a finals d'estiu del 2003 es podria posar en marxa aquest nou espai esportiu a Camprodon.

Mossèn Tussell ja té carrer

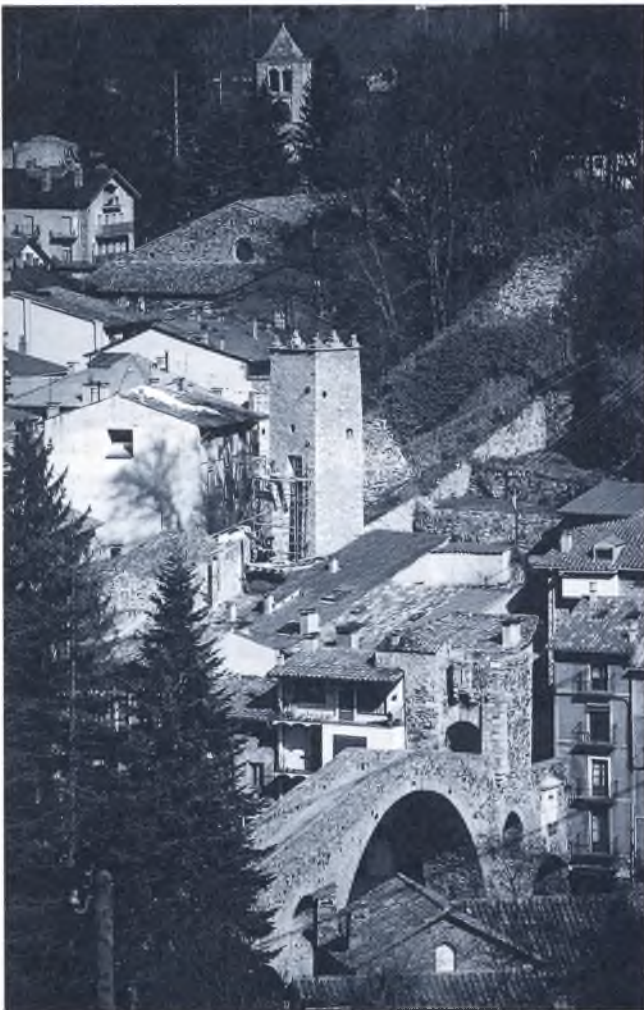
El nou vial situat al sector Dellà Ter i que unirà el camí de les Casetes amb la nova ronda urbana portarà el nom de mossèn Tussell. D'aquesta manera es ret homenatge i es perpetua el record d'aquell rector que es va convertir en un personatge molt estimat a Camprodon i que fou el promotor de la rehabilitació del Monestir de Sant Pere.

Nova fase de la Torre del Rellotge

S'estan duent a terme els treballs de remodelació de la segona fase de la torre del rellotge, que consisteixen en la construcció d'una nova escala.

Aquesta obra, que ha comptat amb el finançament de fons municipals i del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, no s'acaba amb aquesta substitució de l'antiga escala de pedra, que estava a punt de caure, per una feta de metall i coure. Està previst rebre una nova subvenció per tal de poder construir tancaments laterals i un teulat per aquesta nova escala d'accés.

El 2002, primer centenari de personatges il·lustres relacionats amb Camprodon

Aquest any, en fa cent de la mort de personatges il·lustres vinculats a Camprodon. Recordem que un d'ells, el Dr. Robert, fou el promotor del turisme a la nostra vila. I un altre, un dels poetes que ha homenajat els nostres paratges amb els seus versos, Mn. Cinto Verdguer. D'altra banda, també fa cents anys de la publicació de la primera guia d'excursionisme dels Pirineus Catalans i que dedicada a la Vall de Camprodon va ser obra de Cèsar August Torras, President del Centre Excursionista de Catalunya.

Per celebrar i recordar aquests centenaris de gent que donen nom als nostres carrers, està previst realitzar un seguit d'actes i publicacions commemoratives.

Finalment, inversió pel revolt de Can Beia

La Direcció General de Carreteres, a petició de l'Ajuntament de Camprodon, s'ha compromès a fer un estudi per realitzar un projecte de condicionament de la carretera C-38 per tal de resoldre els punts quilomètrics conflictius que hi ha entre Sant Pau de Segúries i Camprodon.

Una de les zones que es valorarà de forma especial serà la del revolt del punt quilomètric 7, de Can Beia, on s'hi produeixen accidents habitualment.

Aquest revolt és una zona perillosa pels conductors i pels habitants de l'immoble que han vist en nombroses ocasions com els vehicles s'accidentaven al pati de casa seva topant amb els cotxes que hi havia estacionats i matant, fins i tot en una ocasió, al gos de la casa.

GIMNÀS
CLUB
CAMPRODON

Us oferim els serveis de:

- ✓ Sala de musculació i fitness
- ✓ Cardiovascular
- ✓ Aeròbic
- ✓ Ballet Contemporani

- ✓ Tae-kwondo
- ✓ Psicomotricitat
- ✓ Gimnàstica de manteniment
- ✓ Solàrium
- ✓ Sauna finlandesa

Pg. Maristany, 3 • Tel.: 972 74 05 27 • Camprodon (Girona)

El Pressupost municipal del 2002

INGRESSOS		Ajuntament	Hospit. Mpal.	Patr.Mun.Inic.E	Fund.M.Albéniz	Transf.internes	Pressupost Gen. s/c
CAP. I	Impostos directes	716.706,93					716.706,93
CAP. II	Impostos indirectes	108.182,18					108.182,18
CAP. III	Taxes i altres Ingressos	536.221,48	251.373,31		9.015,18		765.056,84
CAP. IV	Transferències corrents	429.111,21	103.494,28	18.030,36	12.020,24	-30.050,61	532.605,48
CAP. V	Ingressos patrimonials	895,51	27.676,61				28.572,12
CAP. VI	Alienació d'inversions reals	384.647,75					384.647,75
CAP. VII	Transferències de capital	1.001.595,44					1.001.595,44
CAP. VIII	Actius financers						
CAP. IX	Passius financers	855.556,68					855.556,68
TOTAL INGRESSOS		4.032.917,18	382.544,20	18.030,36	21.035,42	-30.050,61	4.424.476,55
TOTAL INGRESSOS CORRENTS (CAP. I al V-Art. 36-12.919.747)		1.791.117,31					
(CAP. I al V-Art. 36-12.919.747)		1.713.468,07					

DESPESES		Ajuntament	Hospit. Mpal.	Patr.Mun.Inic.E	Fund.M.Albéniz	Transf.internes	Tot Consolidat
CAP. I	Despeses de personal	669.767,89	254.528,63		9.015,18		933.311,70
CAP. II	Despeses de béns corrents	562.002,74	75.126,51	18.030,36	12.020,24	-30.050,61	637.129,24
CAP. III	Despeses financeres	77.244,29	601,01				77.845,30
CAP. IV	Transferències corrents	169.584,52	31.252,63				200.837,15
CAP. VI	Inversions reals	2.356.711,86	21.035,42				2.377.747,28
CAP. VII	Transferències de capital	2.404,05					2.404,05
CAP. VIII	Actius financers						
CAP. IX	Passius financers	195.201,83					195.201,83
TOTAL DESP. CRÈDITS DEFINIT.		4.032.917,18	382.544,20	18.030,36	21.035,42	-30.050,61	4.424.476,55
DESP. CORRENTS CRÈDITS DEF. (CAP. I al CAP. IV)		1.478.599,44					

El pressupost municipal és de 4.032.917,18 euros i va ser aprovat per 7 vots a favor (PSC-Independents) i 4 en contra (CIU i EC). Un dels capítols més importants i amb un percentatge més gran l'ocupa el de les

inversions, que enguany puguen a 2.356.711,84 euros. Tanmateix, en la mateixa sessió plenària es van aprovar els pressupostos de l'Hospital, del Patronat d'Iniciatives Econòmiques i de la Fundació Isaac Albéniz.

QUADRE INVERSIONS

- *Arranjament camins municipals.*
Millora dels camins del municipi ..... 18.030,36 €
- *Dotació Museu Albéniz.*
Equipaments pel museu Albéniz ..... 6.010,12 €
- *Construcció Pavelló Poliesportiu.*
Anualitat d'aquest complex esportiu ..... 1.101.730,10 €
- *Mobiliari associat funcionament serveis.* Diferents inversions sobre serveis municipals i mobiliari urbà ..... 21.035,42 €
- *Dotació biblioteca.* Dotació per anar adquirint equipament al llarg de l'any ..... 6.010,12 €
- *Xarxa enllumenat públic.* Inversió a diferents sectors de la vila per la millora elèctrica i estalvi energètic del municipi ..... 9.015,18 €
- *Paviment antiga Crta. Sant Joan* ..... 9.015,18 €
- *Infraestructura bàsica turisme de Camprodon.*
Aparcaments i àrees de serveis a la zona de Mas Ventós i ronda urbana ..... 201.363,10 €
- *Viabilitat Font Rubí.* Construcció de voreres .... 6.010,12 €
- *Reposició i millora de vials urbans.*
Arranjament de carrers ..... 18.030,36 €
- *Millora infraestructures nucli Beget.*
Acondicionament de l'aparcament ..... 6.010,12 €
- *Direcció d'obres i seguretat del pavelló.*
Despeses de gestió tècnica del pavelló ..... 40.836,18 €
- *Xarxa municipal d'aigua de Rocabruna.* Acondicionament de la xarxa d'aigua als veïns ..... 63.791,52 €
- *Aparcaments de la Costinyola.* Primera fase per la construcció de nous aparcaments ..... 310.860,96 €
- *Conjunt històric de Cal Marquès.*
Inici de les obres del nou museu finançades per la Generalitat i la Diputació ..... 438.738,84 €
- *Terrenys aparcament Font Nova.*
Adquisició de terrenys en aquesta zona ..... 1.020,02 €
- *Urbanització Can Jaques.* Dellà Ter. Pavimentació, voreres i serveis del carrer de Mn. Tussell ..... 32.910,81 €
- *Parc de bombers 1a. fase.*
Subvenció per la redacció del projecte ..... 60.101,21 €
- *Reposició xarxa televisió cable.*
Millora de la capçalera de la xarxa de distribució i recepció de nous canals ..... 6.010,12 €

Restaurant

*La Cuina de
la Pilar
Can Pinós*

Avda. Mariner, 6
17864 Sant Pau de Segúries
Tel. 972 74 71 60

Esmorzars, menú dies feiners,...

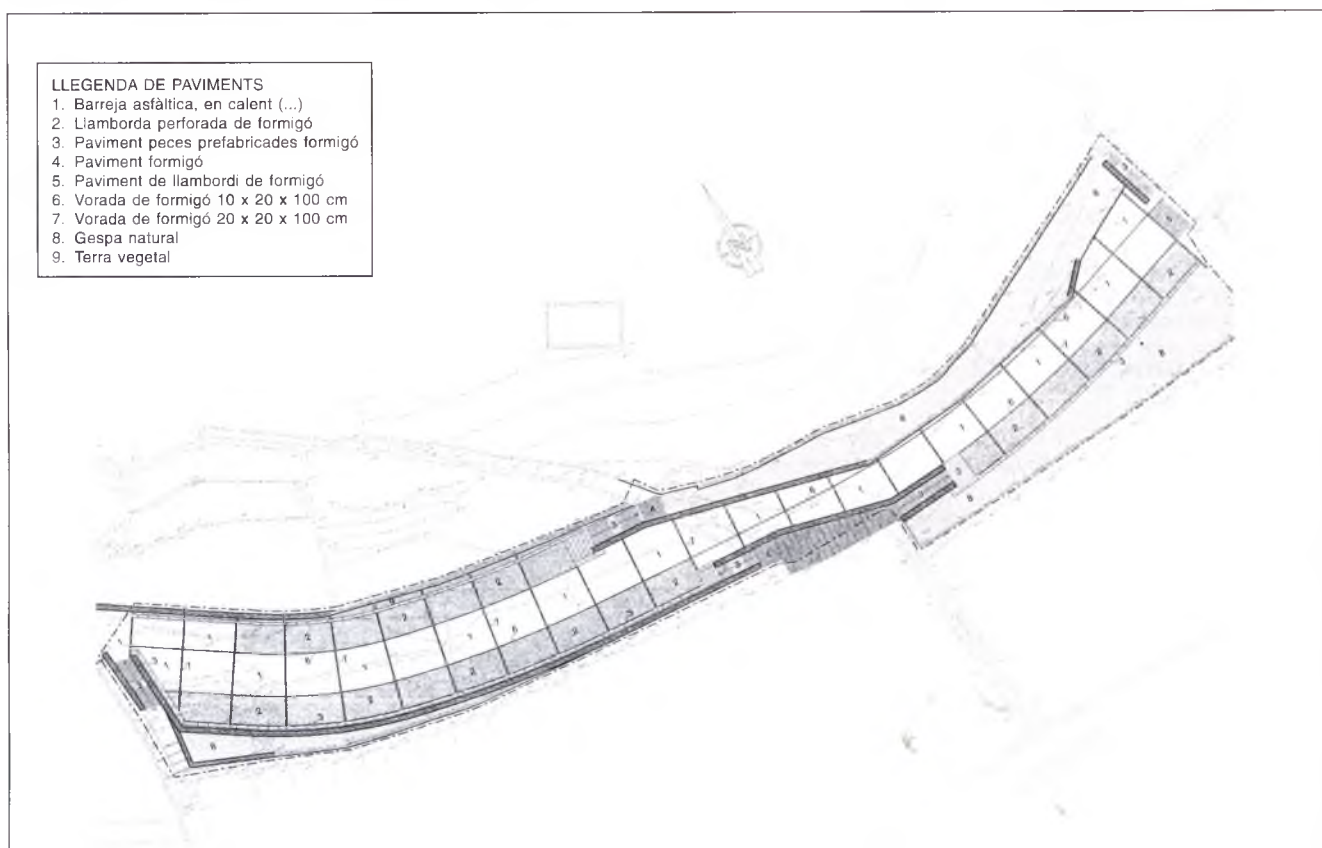
Aprobat el projecte dels aparcaments de la Costinyola

En la darrera sessió plenària es va aprovar el projecte per la construcció i urbanització d'uns espais d'aparcament a la zona de la Costinyola.

El projecte, que preveu la construcció de 135 noves places d'aparcament, compta amb dues fases per la seva execució. Una primera fase valorada en 310.860,96 euros en què es construiran les primeres 80 places

d'aparcament i una segona fase en què es construiran les restants enllaçant, d'aquesta manera, la Costinyola amb el carrer Ferrer Bàrbara.

Actualment està previst que un cop aconclerts tots els tràmits legals s'adjudiqui l'obra i s'iniciï en aquest exercici.

Naixement de la ronda urbana de Camprodon

Ja han començat les obres de la nova ronda urbana de Camprodon, que ha de millorar les comunicacions i descongestionar el trànsit al nucli antic de la Vila. Aquesta nova infraestructura viària, es complementarà amb l'execució de nous equipaments, com ara àrees de lleure i noves places d'aparcament.

L'obra del vial, finançada per la Diputació de Girona i la Generalitat, i valorada en 3.780.000 euros (uns 629 milions de pessetes), preveu un termini d'execució de 9 mesos.

En la darrera sessió plenària del mes d'abril es varen aprovar les bases per la contractació d'aquests nous equipaments que, amb una subvenció europea del FEDER, s'han d'executar conjuntament amb el vial.

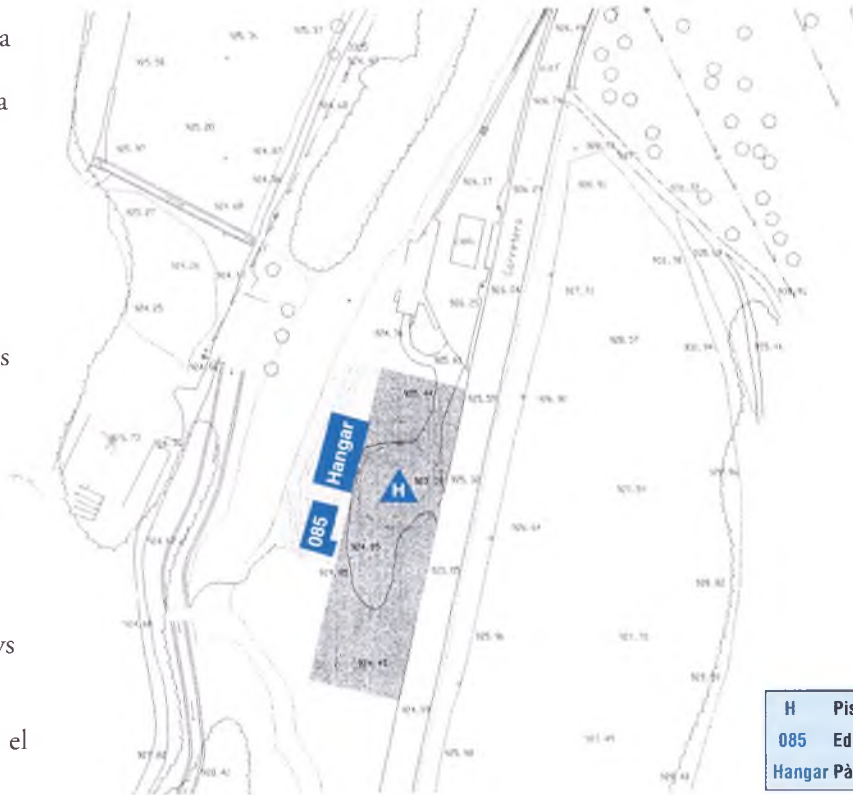
Camprodon disposarà d'un heliport

La Generalitat de Catalunya ha aprovat concedir una partida pressupostària per la creació d'un heliport i un nou parc de bombers a Camprodon.

Amb aquesta nova infraestructura, única al pirineu gironí, es disposarà d'una base d'emergències moderna i ben equipada. Es construirà un hangar per tancar els helicòpters, i un cub de compostatge per subministrar benzina i un parc de bombers per tal de reubicar tots els serveis en una mateixa zona.

L'espai escollit per acollir aquest servei són els terrenys d'entrada a Camprodon i que situats a mà dreta queden entre la benzinera i el pont de les Rocasses.

Els terrenys els aportarà l'Ajuntament prèvia permuta amb els actuals propietaris.

Ordenança municipal per la regulació del soroll i les vibracions

L'Ajuntament va acordar per unanimitat l'aprovació d'una nova ordenança municipal que ha de tenir cura que no s'excedeixen els límits permesos per llei pel que fa als sorolls i les vibracions al carrer. Amb aquesta mesura es vol vetllar pels interessos dels ciutadans advertint, i si cal sancionant, aquelles persones o establiments que superin els límits establerts.

També, i en conveni amb la Direcció General de Trànsit, està previst realitzar controls de sorolls al vehicles per tal que s'ajustin als nivells permesos.

Neteja de lleres

Amb una subvenció de prop de 25.000 euros, aportada per l'Agència Catalana de l'Aigua, s'ha procedit a la neteja de les lleres dels rius Ter, Ritort i riera de Beget. Els treballs han anat a càrrec del Servei de Jardineria de la Fundació MAP de Ripoll que, assessorats per un tècnic, han realitzat les actuacions necessàries per la preservació de l'entorn dels rius. Treballs que han consistit en la recollida i talla d'arbres i matolls, i l'eliminació d'escombraries.

Els orígens

L'origen del nostre territori, i de l'activitat humana en ell, és una curiositat que sovint hem tingut. Intentar entendre-ho reconforta i ajuda en la tasca de conèixer el país: és molt important per seguir motivat quan es camina descobrint les nostres valls i muntanyes.

Primer de tot ens hem de preguntar per l'origen de les muntanyes i de les valls.

Els Pirineus han tingut dos cicles orogènics: un anomenat hertzià, al final dels temps primaris i un altre, pirineu-alpí, al final dels temps terciaris. Així, doncs, hi van haver uns Pirineus primaris que varen patir una erosió molt forta i van ser en part destruïts. Llavors varen sorgir els Pirineus actuals.

Per refer aquesta història, hem de canviar l'escala de temps per col·locarla en una escala grandiosa i ens hem de fer al cas de fenòmens titànics com són el moviment de milions de tones de minerals. Cal recordar que l'existència de l'home data de 2 milions d'anys, 1,2 milions d'anys a les nostres contrades.

Gràcies als sondatges fets als pous de gas i de sondatges de petroli, s'han mesurat un gruix de deu

quilòmetres de sediments marins de les eres secundària i terciària, plegats i fallats. Bona part d'aquests sediments són les roques calcàries que trobem a les muntanyes. La calç prové dels esquelets dels animals marins dels coralls.

Les primeres explicacions de l'elevació de la carena pirinenca feien referència a l'etimologia de Pyrene: a partir d'un mot grec (pyros) que vol dir foc. Des d'aquesta òptica, el granit, roca primitiva, esdevé la roca primordial, l'esquelet rígid de la muntanya.

Posteriorment, a la teoria de l'elevació del centre de la terra s'hi van afegir les teories de les

aportacions de fòssils marins per sedimentació. Més endavant s'atribueixen a l'erosió les formes actuals de les muntanyes. Tota aquesta teoria no podia explicar, però, els plegaments i falles que hi ha per tota la serra pirinenca.

A partir dels anys 70 les teories que expliquen el creixement dels Pirineus parteixen del moviment de les plaques tectòniques Europea i Ibèrica.

La placa ibèrica estava situada en el mar Cantàbric. Fa uns 75 milions d'anys un primer moviment de 150 km d'aquesta placa devia acostar la placa Ibèrica a l'Europea i produir una primera orogènesi. Aquest moviment devia ser degut a un eixamplament de l'oceà Atlàntic.

A l'època secundària hi hauria hagut un altre moviment, aquesta vegada de rotació amb centre a la regió de París que devia comprimir la part més occidental dels Pirineus.

Més endavant, en el període Eocè (fa uns 23 milions d'anys) un altre apropament entre les dues plaques hauria provocat el plegament i l'elevació de la cadena.

S'ha passat, en només dos segles, de creure que el granit era l'esquelet original de totes les muntanyes a l'actual teoria de les plaques tectòniques. S'imaginava que les muntanyes, en el seu naixement, venien del

Diluvi, i que podien desaparèixer i ser reemplaçades per unes altres. Més endavant, a primers del segle XX, alguns geòlegs varen descriure el "drama orogènic" de forma gairebé teatral, culminant amb l'elevació brutal de la cadena.

C/ València, 14
Tel. 972 74 00 97

PLANAS

JOIERIA - RELLOTGERIA

17867 CAMPRODON
(Girona)

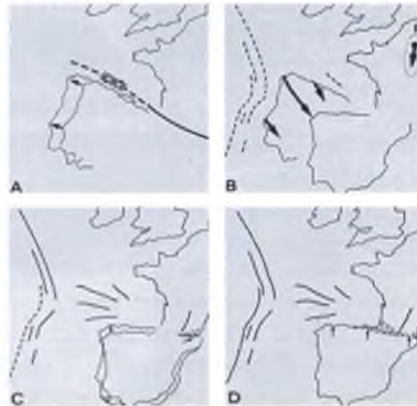
S'admetia implícitament que durant aquest efecte s'assolien les alçades i volums màxims de la cadena.

La realitat és ben diferent. Hi ha la certesa que l'alçada màxima es va assolir al principi de l'elevació durant l'Eocè (23 milions d'anys). Malgrat això, l'erosió de la cadena va començar gairebé al mateix moment. Alguns pensen que els Pirineus varen assolir els 5.000 metres d'alçada. Per contra, les dades modernes estableixen que la cadena continua aixecant-se encara avui, admetent que els últims moviments importants d'alçament varen ser ara fa 3 milions d'anys. Els últims terratrèmols són la marca de l'activitat d'aquests moviments orogènics. Tota la història de la regió està marcada per forts terratrèmols, essent els més forts a casa nostra els dels anys 1428 i 1431, amb efectes destructors notables.

Aquesta part dels Pirineus va ser sotmesa també als moviments provocats pel plegament dels Alps ara fa 30 milions d'anys: de les dislocacions produïdes afloraren fonts termals que ens ofereixen les seves propietats terapèutiques en estacions termals de Ribes, La Presta, Amelie i Toès. Així, la part nostra dels Pirineus va ser la primera en ser creada; és la més vella de la cadena. Aquestes muntanyes han estat durant més temps sotmeses a l'erosió i han estat conseqüentment rebaixades a una alçada inferior a la dels Pirineus centrals. Malgrat l'absència d'alçades de més de 3.000 metres, els punts més alts del nostre Pirineus arriben als 2.912 m. del Puigmal, als 2.881 m. de

Bastiments, als 2.866 m. del Pic de l'Infern, als 2.845 m. de Bessibers, als 2.835 m. del Pic del Freser, o als 2.784 m. del Canigó.

Als moviments de creixement de les muntanyes cal ajuntar-hi els efectes deguts a les èpoques de glaciació. Aquests varen passar als 500.000 anys A.C., als 400.000 A.C., i aproximadament cada 100.000 anys. Entremig, hi havia èpoques en les que la temperatura de la terra tornava a valors més alts. En aquestes èpoques de glaciació, les parts superiors de les valls es varen tornar glaceres, i el seu moviment avall varen constituir molts dels

circs i valls actuals. Així mateix, els animals varen seguir els moviments de les èpoques glacials: els rens varen baixar de l'àrtic fins aquí, així com la perdiu blanca. Malgrat això, es pot dir que fora els anys glacials el paisatge ha estat fet o fet el mateix paisatge mediterrani actual.

L'erosió torrencial ha rebaixat els pics i enfonsat drets vessants, mentre que les glaceres deixaven a la Vall de l'Estanyet, a la Vall de

Carançà, a la Vall de l'Infern, a la Vall de Coma Mitjana, a la Vall de Bessibers, a la Vall de Nou Creus, a la Vall de Coma de Vaca, a la Vall del Freser, a la Vall del Ter, a la Vall de Morens, al Concròs, a la Vall del Tec, i a la Vall del Cadí al Canigó, un bon nombre de llacs i naixements de rius. Aquests circs i valls ensenyen el que va ser l'erosió glacial, i com a conseqüència, les gorges tal com les de Carançà, Niert o Núria ensenyen la potència de l'acció torrencial.

L'estructura general dels Pirineus consta d'una zona Primària Axial (l'eix principal), formada per un gran encavalcament d'unitats tectòniques (en xocar les plaques ibèrica i l'europea). Està formada alhora per dues zones a cada costat de la zona axial, una la zona Sud, i l'altra, la zona Nord. A ambdues zones les segueixen les conques respectives, la de l'Ebre al Sud i la d'Aquitània al Nord. Les estructures del Sud tenen un escurçament més gran que les estructures del Nord, degut a que va ser la placa del Sud la que va penetrar sota la placa europea.

El granit i el gneis, materials que provenen del centre de la terra, els podem trobar en la zona axial, a la zona de Setcases (la pedra de Ter) o al Canigó amb el gneis. Són els materials que formen la zona axial. Per contra, a tota la Garrotxa trobem fenòmens càrstics derivats de la roca calcària que es dissol amb l'aigua. Són materials que provenen de la sedimentació marina, per tant, més superficials que el granit i el gneis. Conformen la zona secundària dels Pirineus.

Plaça del Carme, 16
17867 CAMPRODON

ENTREPANS PER A EMPORTAR Tel. 972 74 06 33

Fins ara ens hem referit només a les muntanyes. Un dia aquestes valls i muntanyes varen ser habitades.

Aquest territori va ser poblat per l'habitant més antic d'Europa: l'Home de Tautauill, datat ara fa uns 450.000 anys. Era un Homo Erectus, lluny del parent més pròxim nostre l'Homo Sapiens Sapiens. L'Homo Erectus va aparèixer a Europa fa 1.300.000 anys i als nostres Pirineus 1200.000 anys. L'home domina el foc fa 400.000 anys. Aquest Homo Erectus deixa pas als homes de Neardenthal i als Homo Sapiens Sapiens fa 130.000 anys.

Els primers habitants vivien al llarg dels rius, fent servir eines primitives, fetes de fusta. També van començar a usar esclats de pedres per tal de fer-ne puntes de llances i de fletxes que permetien la caça d'animals. Eren nòmades i seguien els desplaçaments de la caça. A l'hivern es refugiaven en coves.

Uns 35.000 anys abans de la nostra era, l'Homo Sapiens sabia treballar la pedra i fabricar armes amb els ossos i les banyes dels cérvols. Havia après també a adornar els estris i a pintar les parets de les coves. La seva supervivència ja es trobava molt més assegurada i el nombre d'habitants augmentava ràpidament tot al llarg dels Pirineus. Els vestigis més antics trobats a les coves de l'Alta Garrotxa daten de fa 60.000 anys, a la cova 120. A la cova dels Ermitons es van trobar restes de fa uns 36.000 anys.

Uns 10.000 anys abans de Crist es va produir un important canvi climàtic. Es va acabar l'última glaciació i es produí un escalfament de la terra que va fer desaparèixer molts animals; molts d'ells varen emigrar

cap al Nord, altres es varen extingir, com la marmota; i altres varen quedar atrapatats a les altures de les nostres muntanyes, com ara la perdiu blanca; només es trobaven conills i petits rosegadors, com també cargols i musclos. Per sobreviure, l'home va haver d'inventar el conreu de les plantes salvatges (cereals) i aprendre a domesticar el bestiar (ovelles i vaques). En aquest període els volcans d'Olot entren en erupció.

Cap als 5.000 anys A.C., s'elaboraren les primeres ceràmiques decorades. Els llocs d'habitatge esdevingueren cada vegada més

nombrosos, els difunts eren enterrats en fossars tapats amb una llosa, envoltats d'estrís domèstics, eines i armes diverses. D'aquesta època eren els dòlmens i els menhirs, amb finalitats religioses. Es va començar a treballar el coure i a fabricar joies i vasos.

L'expansió demogràfica continuava i la producció d'eines i estris era cada cop més variada. Als segles XVIII-XV A.C. hi hagué una veritable metal·lúrgia local.

Cap al segle VII A.C. va aparèixer la civilització dels camps d'urnes: els homes cremaven els seus difunts i recollien les cendres en urnes funeràries, les quals dipositaven en uns fossars. S'havia entrat a l'edat del ferro.

Les primeres comunitats importants foren lígurs, ibers i celtas, que constituïren els substrats de població anterior a l'arribada dels romans, l'any 118 abans de la nostra era.

Una part del nostre territori és completament calcari, amb nombroses coves i fenòmens càrstics. Podríem dir que des de Molló fins a Oix el terreny conté una quantitat de coves, "Tutes" en el nom local, amb nombrosos talls de destrat ("pedres de llamp"), i restes de ceràmica que documenten el relat anterior. A la zona de Llanars també hi ha un parell de coves que ens indiquen que en el passat llunyà el nostre territori havia estat habitat.

Aquest repàs als orígens més remots del nostre territori ens ha de servir per apreciar millor els espais que anem veient a mesura que circulem pel nostre país. Quin país!!!

Joan Vila

El nostre "Hospital"

La nostra societat camina amb uns constants i ràpids canvis que van fent sorgir noves demandes a les quals cal donar resposta. Cal tenir en compte que l'esperança de vida de les persones és cada vegada més elevada i s'ha de fer front a les noves mancances dels avis/es tant físiques com psíquiques. El nostre poble també vol donar resposta a unes demandes que fa anys que són existents a la Vall. És important que continuïn els canvis per millorar el funcionament i la qualitat de vida de les persones que viuen a la l'Hospital, no us sembla?

Reportatge elaborat per:
Ariadna Romans i Jaume Puigmal

Abans... (Breu història de "l'Hospital")

On s'ubica l'actual Residència-assistida no és el lloc on va sorgir el primer Hospital de Camprodon, però relatarem la història a partir de quan l'Ajuntament comença a pensar que seria bo traslladar l'Hospital llavors existent, a la part alta de la Plaça de Santa Maria, en un dels edificis que havien abandonat els benedictins en la seva fugida. La història, però, no va anar tan ràpida com es volia. Primer, l'abadia va servir d'aixopluc a moltes famílies que l'incendi de 1839 havia deixat sense habitatge, i després es va convertir en caserna de les tropes liberals que anaven i venien en aquella època. Finalment, al 1859 el Govern va acceptar de donar-lo al Municipi perquè s'hi pogués instal·lar l'Hospital. Aleshores es decidí que les monges serien les encarregades de la seva administració.

A Olot, s'havia fundat no feia gaire una congregació de monges amb el nom de Sagrat Cor de Maria que varen accedir de venir, però amb un especial interès a dedicar-se més a l'ensenyança per a noies. A la llarga es descobrí que a les monges les atreia més el tema de l'ensenyament que el sanitari. Quan a Olot s'hi va instal·lar una nova congregació de monges se'ls demanà de fer-se càrrec de l'alberg hospitalari de Camprodon. Així és com al 1896, ja tenim constància que les Germanes de sant Josep s'estan fent càrrec de la meitat de l'edifici per cuidar malalts. Han passat més de 100 anys i les Germanes segueixen encara avui a l'actual Residència-assistida. Amb el temps, van anar sorgint mancances en l'estructuració de l'edifici. Serà sobretot per l'impuls de dos estiuejants, en Lluís Jover i

en Josep Vidal-Ribas que es van començar a buscar recursos per la construcció d'un nou hospital en un lloc alegre i assolellat. Aconseguiren que dos arquitectes de prestigi, en Josep i en Jaume Torras, fessin els plànols de franc. La inauguració del nou edifici va ser el 16 d'agost de 1932. L'endemà, tots els malalts i les Germanes de sant Josep foren traslladats al nou edifici. Quatre anys més tard esclata la guerra civil, però el comitè de la C.N.T. assegura a les monges que no els passarà res, que no abandonin l'Hospital, simplement que canviïn els hàbits de monja, per vestits de dones corrents. A principis del 1938 es crea un gran complex hospitalari, utilitzant els hotels Rigat i Güell, així com el mateix Hospital, i afegint-hi la casa de la Campa, el Casino, i finalment les Escoles nacionals. Durant aquell any es féu servir per a soldats que a més de ferits, patissin malalties contagioses. Al 1939 acaba la guerra però, a Camprodon, hi haurà soldats durant deu o quinze anys més. L'Hospital es converteix en la infermeria de la tropa. Un cop finalitzat aquest període va ser infrautilitzat durant un temps. L'esperança de vida de la gent és més elevada, desplaçar un malalt no és tan complicat com a principis del s. XX i així quan hi ha necessitat, són ràpidament traslladats a grans hospitals, amb metges especialitzats i noves tecnologies. Si hi afegim que cada vegada més persones grans necessiten una vigilància permanent que el nou àmbit familiar no vol, o no pot donar, tindrem l'explicació, entre altres causes, de perquè molts petits hospitals s'han convertit en geriàtrics. I el de Camprodon no n'és una excepció.

... I després (La "Residència-assistida")

Després d'un petit esbufec per arribar dalt de la pujada del Monestir i fer algunes visites a la Residència hem pogut conèixer-ne una mica més la realitat. La Directora ens ha ajudat a fer un "retrat" més proper al que és el seu funcionament i estructura general. Suposem que l'espai físic és conegut per tothom, per tant no hi farem esment, si algú ho desconeix i vol saber de què estem parlant només és qüestió de voluntat i de disposar almenys de 10 minuts.

La nostra societat camina amb uns constants i ràpids canvis que van fent sorgir noves demandes a les quals cal donar resposta. Cal tenir en compte que l'esperança de vida de les persones és cada vegada més elevada i s'ha de fer front a les noves mancances dels avis/es tant físiques com psíquiques; també l'estructura familiar ha estat modificada (era bastant comú trobar a les cases tres generacions convivint sota el mateix sostre; actualment, un canvi de valors ho fa menys probable) i un seguit de coincidències que fan que en la nostra societat el camp d'atenció a la gent gran vagi prenent especial rellevància. El nostre poble també vol donar resposta a unes demandes que fa anys que són existents a la Vall. És important que continuïn els canvis per millorar el funcionament i la qualitat de vida de les persones que viuen a la l'Hospital, no us sembla?

Les figures professionals d'atenció directa que treballen a la Residència són les cuidadores, les infermeres, la fisioterapeuta (no n'hi havia fins ara), l'assistent social, l'equip sanitari del C.A.P. i alguns membres de la Creu Roja. Les professionals d'atenció indirecta són les cuineres i el personal de neteja. Hem cregut important parlar amb ells i ampliar la informació a l'apartat següent.

La direcció actualment és portada per Marta Ripoll (metgessa especialitzada en geriatria) i existeix una "Junta d'Admissions" responsable d'analitzar i valorar tots els ingressos. Aquesta junta està formada per un regidor, un membre del C.A.P., l'assistent social i la directora de la Residència.

Una de les figures que encara hi manca, però esperem que no per massa temps, és la d'un terapeuta ocupacional i/o animador sociocultural. Aquest és un dels professionals que Benestar Social demana que hi sigui present. Aquesta demanda, junt amb altres exigències del Departament fan que l'Entitat s'apropi cada vegada més a un model de major qualitat.

La residència "cosa de dones"??? Com és que tots els professionals que hi treballen diàriament són dones? Segons ens ha fet saber la directora seria interessant que hi existís la figura masculina. D'una banda, la força física sol ser més gran i de l'altra, les relacions entre persones del gènere masculí poden ser sovint més directes. Què és el que priva als nois a treballar en aquest camp? Els homes i les dones tenim aspectes diferenciadors, per aquest motiu també seria positiu

que els avis tinguessin els dos referents.

La Residència és municipal i sense ànim de lucre. Actualment disposa de 46 places i no només atén les demandes del poble, sinó de la Vall. Totes les demandes d'atenció a persones grans estan sent ateses a través d'un ingrés a la Residència, ingrés al Centre de Dia (avis/es que no s'hi estan, però hi viuen durant el dia) o en alguns casos és suficient l'atenció domiciliària.

Algunes propostes que ens ha fet saber la directora són: la necessitat que hi hagi una millora en les instal·lacions i la incorporació de més professionals per donar una millor qualitat a aquest servei. A més de procurar que almenys dues vegades l'any els avis/es fessin una sortida. Ha remarcat, però, la manca de motivació d'alguns residents, oposada a l'interès de les mateixes treballadores.

Hem cregut interessant afegir nous punts a les pàgines següents: la relació que mantenen els avis/es amb les seves famílies i la gent del poble, així com recollir l'opinió personal dels residents. Al cap i a la fi, són els principals beneficiaris del servei i els que poden valorar millor el funcionament i l'estructura de la Residència.

Una mica d'activitat

La Rosa Vicente és una de les voluntàries que aquest any passat han estat col·laborant per aconseguir que els avis poguessin disposar d'algunes activitats esporàdiques i altres més de caràcter festiu. Hem fet un breu repàs per cada una d'aquestes amb la Rosa. Cal dir que algunes treballadores i familiars ens han ajudat a completar la informació. Les fotos, és clar, no podien faltar-hi. La primera visita que reben el mateix mes de gener és la dels Reis d'Orient i els patges. Ja fa algun any que es recorden de passar per la Residència i els avis (que semblen recuperar alguns aspectes de la infantesa) es veuen contents de rebre petons i caramels. És una bona manera de començar un any, tot i que segurament la incomprensió vindrà quan vegin que ningú hi apareix tant altres mesos. La nostra societat sempre s'ha tornat més dòcil per aquestes dates, és clar.

Carnestoltes també és part de les celebracions quan encara l'hivern no ha abandonat el nostre poble, però no per això hi ha un ambient fred, sinó que l'animació dels més atrevits que encara senten il·lusió de disfressar-se alegren de colors la "Sala Gran"; la Rossita de cal Sereno n'és un bon exemple, només heu de mirar les fotos.

Però del febrer fins al juny poques, o gairebé nul·les, són les activitats de la Residència i segurament l'hivern tarda a acabar-se i la primavera no floreix tan aviat com els avis desitgen. Aquest any han començat a celebrar Sant Jordi fent un taller de roses i tres actuacions musicals a càrrec dels alumnes del col·legi públic Dr. Robert i els del primer curs del SES Germans Vila Riera. Però els més desperts seguiran estirant el coll des de les finestres per poder veure algun Pas de la Processó dels Sants Misteris.

Suposaria un esforç massa gran que algun Pas s'encaminés per uns instants una mica més amunt del Monestir? No ho sabem, però els avis ens han volgut expressar el seu interès per si hi ha la possibilitat que pugui complir-se. Per Sant Patllari, no podran degustar cap "vermut", ni el seu entorn serà mínimament diferent al dels altres dies, però sí tornaran a gaudir dels tradicionals focs d'artifici i d'una audició de sardanes. A l'estiu tampoc abunden les visites, i això que el poble sembla estar ple d'activitats. No serà fins que de nou arribin les festes de Nadal, que ens tornen dòcils, generosos i en certa manera més "humans", que la Residència recuperarà la distracció: uns divertits Pastorets i un "Tió" on poder picar donaran color a aquests dies.

No es tracta tampoc d'inventar grans actes, potser només recordar-nos de fer arribar a la Residència tot el que forma part del poble.

Sabem que la Coral Camprodon els visita per fer una cantada, que l'Associació de Dones col·laboren en diverses activitats que porten a terme, que en Jordi Freixa els organitza excursions, que aquest any el Casal Camprodoní els va fer saber que s'havia reobert la sala fent-los arribar pastes i galetes al mateix dia de la inauguració, així com altres actuacions que han passat desapercebudes pel poble, però que tanta importància tenen pels residents. L'agraïment per tota aquella gent que es recorda dels avis. I és que si bé és cert que alguns avis no busquen massa dies de festa i activitat, per altres la seva casa és la Residència i volen mantenir la comunicació amb el que està passant al capdavant de la coneguda pujada. Són uns veïns més d'un carrer qualsevol, només que potser no tenen total autonomia i per tant, és una mica responsabilitat de tots els moments d'entreteniment de què puguin gaudir.

Muntatge fotogràfic: Jordi Fernández.

En bones mans

Cada punt de vista, cada visió personal pot convergir o diferir en més o menys grau segons unes conviccions i vivències pròpies. Per tal de poder generar una àmplia

gamma d'opinions individualitzades i, per tant, úniques, hem desenvolupat un esquema bàsic de les interaccions que s'estableixen entre els interns i les empleades de la Residència, demanant a aquestes últimes que descrivissin breument la seva relació amb els avis a través de les tasques que generen en el seu entorn. El pretext d'aquestes pàgines és el de reflectir la part més

humana d'un treball que, en definitiva, no deixa d'ésser un servei a la comunitat; tot i això, el dia a dia, la necessitat d'amor dels avis i el caràcter desimbolt de les treballadores del centre sobrepassa la barrera estrictament professional per mesclar-se amb els pensaments i emocions més íntims i commovedors. "No som números, som persones".

FISIOTERAPEUTA:

Nom: Raquel Ruiz

Permanència: 4 mesos

Competències:

- Promoció i manteniment d'habilitats motores
- Estimulació cognitiva
- Tractaments grupals (matins) i individualitzats (tardes)

Demandes: Un terapeuta i/o un animador. Adequació d'un espai destinat exclusivament a activitats físiques.

- ✍ “...és més que fisioteràpia; és companyia, és diàleg...”
- ✍ “...(els avis) són gent molt agraïda, per poca cosa et demostren molt...”

AUXILIARS DE GERONTOLOGIA (CUIDADORES):

Noms: Juli, Montse, Dolors, Mª Àngels, Àgueda, Marta, Carme, Angelina, Rosa, Nati, Juana, Àurea, Pilar, Maria, Conxi i Justina. Joaquina i Araceli (cuineres)

Permanència: 1 any - 16 anys

Competències:

- Atenció directa (higiene, alimentació, control d'esfínters, mobilitat i promoció de l'autonomia)
- Atenció indirecta (bugaderia, neteja de l'hospital,...). Està previst realitzar un trasllat de les tasques que conformen aquest punt

Demandes: “Un animador per amenitzar les tardes o, si més no, més voluntaris disposats a passar el temps amb els avis, ja que nosaltres no disposem de tot el que voldríem”

- ✍ “Acabes essent la persona més propera a ells...”
- ✍ “...et fan sentir com de la seva família...”
- ✍ “...aquesta feina ha d'ésser vocacional...”

COMUNITAT DE MONGES:

Noms: Paquita, Catalina, Cesàrea i Julia

Permanència: 2 anys - 15 anys (les que actualment treballen a la Residència)

Competències: Es podrien definir com a “tot-terrenys”, ja que desenvolupen tasques d'infermeria, atenció directa, dinamització cultural, atenció indirecta,... amb un horari més que complet (24 hores diàries)

Demandes: Ampliació de l'Hospital.

- ✍ “Els avis es senten a la Residència com a casa. Quan marxen volen tornar-hi al més aviat possible...”
- ✍ “... (els avis) es mereixen tot el respecte i el dret de ser atesos en qualsevol sentit...”
- ✍ “Nosotras estamos aquí para aliviar el dolor y sembrar la paz en los corazones de las personas que sufren”

EQUIP SANITARI DEL C.A.P.:

Noms: Jordi Berdala, Josep Hereu, Maite Andreu i Jaume Ferrando (medicina general). Carme Simó, Anna Torres, Cristina Antigas, Pilar Badosa i Anna Enfruns (infermeria)

Competències: Cada avi disposa del seu metge de capçalera i de la seva infermera. La freqüència de visites depèn del tractament individualitzat que requereix cada cas. “Visites domiciliàries”.

- ✍ “La visió dels metges ha de tenir en compte els límits, sentiments i opinions dels avis” (Dr. Ferrando)
- ✍ “...els coneixements mèdics han d'estar al servei dels avis; no els avis al servei dels coneixements mèdics...”

SERVEI D'AMBULÀNCIES (CREU ROJA):

Noms: Francesc Vila i Josep Nogué

Permanència: 4 mesos

Competències: Acompanyar als avis de Centre de dia (casa-Residència i inversa)

- ✍ “Al principi em semblava una feina molt simple, però de mica en mica vaig trobar que era un treball molt gratificant per l'agraïment que se'm mostrava” (Francesc)

ASSISTENT SOCIAL:

Nom: Mónica Rebollo

Permanència: 1 mes

Competències: Recollida i valoració de sol·licituds d'ingrés

Demandes: Més espai per a sales de lleure i més activitats lúdiques

- ✍ “...valoren el fet que els tractis com a persones i no com a malalts o residents...”

Hem constatat que entre aquests professionals del sector sociosanitari es donen certes peculiaritats comunes, fet que ens ha permès establir un perfil professional (agafant com a punts de referència aquells treballadors que tenen una relació més constant amb els avis):

- Sexe: femení
- Edat: superior als 35 anys
- Estat civil: casades (amb fill/s)
- Estudis: bàsics i superiors
- Llarga experiència professional en l'àmbit geriàtric
- Tracte agradable

L'Hospital: qui el gestiona i com ho fa

L'Hospital és municipal però es gestiona mitjançant un organisme autònom i per tant té pressupost i organisme de direcció propis. El pressupost, malgrat que en fa l'aprovació definitiva el Ple de l'Ajuntament, es fa a proposta de la Junta de l'Hospital i el Plenari sempre ha ratificat sense cap modificació la proposta feta pel centre. La Junta de l'Hospital la presideix l'Alcalde i en formen part regidors (de tots els Grups Municipals), el director/ra del centre, el rector de la Parròquia, representant de les Religioses de Sant Josep, assistent social, farmacèutic i representants de l'Àrea Bàsica de Salut (metge i infermera). Si en el Plenari Municipal, a vegades, hi ha les lògiques divergències entre Grups sobre assumptes de la vida municipal, cal dir, que de sempre, a la Junta de l'Hospital tots els acords s'han pres per unanimitat i per tant per consens de tots els seus membres. Com s'ha dit anteriorment en aquest reportatge, les admissions al Centre les decideix exclusivament la Junta d'Admissions i sota criteris estrictament professionals. La normativa i els preus dels geriàtrics els determina la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya. Els preus els estableixen en funció del grau de dependència del resident: alta, mitjana o baixa (o sigui avi que no es val per si sol, avi que necessita ajuda i avi autònom). És en funció

d'aquestes característiques que es determina l'ingrés d'un nou resident. Cal tenir present que ningú, per qüestió econòmica, queda exclòs de poder entrar a l'Hospital. Si una persona no té recursos econòmics suficients, ja sigui mitjançant conveni amb Benestar Social o mitjançant ajudes del mateix Ajuntament, es complementa la seva aportació (que mai és la totalitat de la seva pensió) per fer possible el seu ingrés. Així mateix, l'Ajuntament de Camprodon subvenciona amb 120 euros al mes a cada un dels residents de la nostra vila. Els ingressos de l'Hospital provenen dels residents, conveni amb Benestar Social, recursos propis (lloguers, gestió de patrimoni, fons municipals...) i aportacions de particulars (a títol individual, dia de la bandereta...). A part de gestionar el dia a dia, la Junta de l'Hospital ha de vetllar pel futur del Centre. En aquests moments les prioritats són les de continuar amb la millora dels serveis prestats (més serveis i de millor qualitat), renovar tot el sistema de calefacció (l'Ajuntament va subscriure un conveni amb Repsol Gas segons el qual a canvi de poder gasificar Camprodon, aquesta empresa s'havia de fer càrrec de la substitució del sistema de calefacció) i ampliar el Centre: amb més llits per estades temporals, centre de dia i nous espais per millorar o implementar nous serveis (animació cultural, fisio, menjador...)

MATIOSKA S.L. EMPRESA DE SERVEIS

- *Jardineria*
- *Construccions*
- *Reparacions*
- *Importació i construcció de cases nòrdiques*

DEMANI EL NOSTRE CATÀLEG !!!

C/ Bac de Sant Pere, 12
17867 Camprodon
(Girona)
Tel. mòbil: 609 35 48 38
www.matioska.com

**PERRUQUERIA HOME-DONA
TRACTAMENTS CAPIL·LARS
MAQUILLATGES
MANICURES**

**Carrer València, 10
17867 CAMPRODON
Tel. 972 74 13 40**

"Tot continent té un contingut". Aquesta breu afirmació vol donar a entendre que qualsevol espai físic o material porta íntimament lligat quelcom. Experiència, nostàlgia, saviesa, anècdotes, records, "batalletes de la mili", ... aquests són alguns dels continguts que abraça la Residència-assistida.

L'expressió dels avis

Seria inadmissible obviar l'opinió dels avis: la serenitat de la Pepeta de can Tracanart, la simpatia de la Rossi de cal Sereno, les rialles de la Carmeta de cal Conde (i les seves poesies), la sinceritat de la Flora o l'espontaneïtat de la Nita de Tregurà, entre altres. Per aquest motiu, volem oferir-vos una "petita expressió" d'alguns d'ells, perquè aprengueu a descobrir-los i, el que és més important, a valorar-los. Les 12:00, les 13:00, les 14:00,... qualsevol hora és bona per a ser ben rebut a la Residència. Els avis anhelan parlar, expressar tot el que

els passa pel cap; sols els manca un receptor actiu i pacient alhora. Una simple pregunta: - què feu un dia normal a "l'Hospital"?; quants anys fa que us hi esteu?; que hi trobeu a faltar alguna cosa? - és capaç de generar multitud de respostes, amb multitud de records implícits, rebifats per multitud d'experiències. Hem parlat amb uns quants avis, tots ells majors de 80 anys, naturals de la Vall de Camprodon i amb un cert grau d'autonomia dins la Residència (cal esmentar que molts d'ells necessiten una supervisió constant, degut al seu

Club Tennis Camprodon

Squash, Cursets de Tennis

Bac de Sant Pere, s/n.
Tel. i Fax: 972 74 08 12

17867 CAMPRODON
(Girona)

deteriorament mental i/o físic).
Cada avi té una història particular, com particular ha estat el motiu del seu ingrés: una jubilació (més que merescuda), una greu caiguda, unes llagues a la cama o la sensació de "prendre llibertats" als familiars. Tres, vuit o deu anys a la Residència... molts ja no recorden el perquè de la seva arribada, però la gran majoria intenta viure el dia a dia com si res hagués canviat, adaptant el seu tarannà a les "forçoses" exigències que se'ls demana (àpats, higiene personal, hores de son,...): - "ens deixen molta llibertat, però això sí, quan toca menjar o anar a dormir hem de ser-hi, com un pepe".
Jugar a cartes, parlar de "marujeos" de la premsa rosa, fer ganxet, escriure poesies (en català), cosir, fer-se el llit, ajudar a eixugar plats i coberts (tres cops al dia!), passejar, mirar la TV, fer recuperació amb la "senyoreta de gimnàstica",... són algunes de les activitats que regeixen la seva rutina diària. Per altra banda, els avis que precisen una major dependència, no poden desenvolupar aquestes tasques. A ells els resta el paper d'esperar una fugaç visita que els animi l'ensopida tarda. Arrenglerades en fileres, les fredes cadires de rodes, clamen l'ajuda d'algú perquè les impulsi cap al jardí, pregunten perquè la porta de la residència s'obri, i així, es trenqui el buit silenci que impera a la saleta de la planta

Carmeta Casals, autora de «Desitjos».

baixa. Un "hola", un "com va tot?", és suficient per arrencar-los un digne somriure de satisfacció i agraïment.
Què valoren, què necessiten de i a l'Hospital?. És indiscutible l'estimació que senten cap a les "hermanas", les "nenes" (cuidadores) o la fisioterapeuta; a qui descriuen com a carinyoses, bones, amables, amb "una paciència de sant", treballadores, netes,... Neteja, bon menjar i simpatia; aquests són els tres pilars que sostenen les bones crítiques dels avis. Hi ha fins i tot qui afirma: "els deu anys a l'hospital han estat els millors de la meua vida". És realment tan meravellosa la vida a la Residència?. Si voleu descobrir-ho i sentir molt més del que aquí s'ha reflectit, feu una visita a "l'Hospital". **Allí, passat, present i futur s'uneixen asserenadament tot jugant una partideta "a la brisca".**

Desitjos

*Ai, muntanyes estimades!
Per què us veig sempre de lluny?
Entremig de les baixades
Amb què esteu embolcallades,
Regaleu-me amb raig de llum!
D'altre cim avui us miro
Geganteses del cor meu
Tot mirant-vos, Ai! Sospiro
I entre somnis jo deliro
Per volar a on esteu.
Els ocells amb ses cantúries
Com alegren vostres cims!
I van totes les volades
Fent ses nius en les boscuries
Entre el xiuxiueig dels pins.
Vostra pau per a mi voldria
Car enyoro la quietud
A penjar mon niu vindria
Prop del cel així el tindria
I no viuria amb inquietud.
Mes ací estic presonera
D'il·lusions sempre vivint
Sou vosaltres ma quimera
Sou ma vida i primavera
Estant rient o bé sofrint.
De ma terra sou la toia
Lo més bell del Pirineu,
Per això mon cor de noia
Us esguarda com la joia
Que ha polit la mà de Déu.
Ai, muntanyes estimades!
Per què no us tinc més a prop?
Tant que jo us he pujades
I ho faria altres vegades
Fins deixar-hi vida i cor.*

*Carmeta Casals (1950)
Resident de l'Hospital.*

C. Ventura

Consultors, S.L. Carrer Freixenet, 6, baixos - Telèfon 972 13 03 08 - 17867 CAMPRODON (Girona)

Cristina Ventura i Carpintero
Economista

FISCAL
LABORAL
MERCANTIL
COMPTABILITAT

FARMÀCIA M. PUJOL SURIÑACH

**CENTRE D'ESPECÍFICS • DERMO-FARMÀCIA
FÒRMULES MAGISTRALS • ORTOPÈDIA
HERBORISTERIA**

**VALÈNCIA, 24
TEL. 972 74 03 92 • CAMPRODON**

Els familiars i la resta del poble opinen...

No són moltes les visites de persones sense cap vincle familiar o professional que entrin a la Residència. D'una banda és comprensible, però en certa manera és trist. L'opinió dels vilatans també ha estat recollida en els paràgrafs següents, així com la de les famílies.

Gairebé cap dels adolescents entrevistats coneixia la Residència, molts d'ells no hi han entrat mai, altres des que una vegada hi van anar amb l'escola o la coral Brins a cantar-hi Caramelles. No s'han volgut mullar massa en descriure la visió que en tenen, ni a fer cap proposta per millorar la situació actual. No és un lloc especialment de lleure, és clar, potser fa respecte entrar-hi per primera vegada i apropar-te als avis (alguns amb poca o sense cap autonomia), però no podem obviar que és la nostra realitat. Del que sí ens han volgut deixar constància és del seu desacord amb què el Tanatori sigui a la mateixa Casa-Residència, ja que descriu un ambient encara més trist.

Tots els joves amb qui hem parlat havien entrat algun cop per motius diferents a la Residència, tot i que ja feia alguns mesos o fins i tot anys, de la darrera vegada. Molts d'ells han remarcat la bona atenció que reben els residents, però també la manca d'activitats, sobretot per persones no totalment autònomes, que són les que necessiten una motivació més gran per moure's. Potser els ajudaria rebre més visites de fora del seu entorn diari i tenir més contacte amb la realitat del poble, segurament la mera presència de cares joves seria un bon punt. Algun jove més coneixedor de les visites que reben els avis ha volgut remarcar que si bé és cert que al cap de setmana hi ha més afluència de gent (segurament per la disponibilitat de temps de cada persona), també és en època d'eleccions que hi ha més moviment, així com les dates de Nadal que tan bons ens tornen. Els joves amb qui hem parlat ens han explicat amb gran admiració l'agraïment que han rebut per part dels avis/es i la il·lusió d'aquestes persones de veure's acompanyats uns instants per algú molt més jove. Tots creuen important la implicació del poble, així com demanen també un major interès

per part de l'Ajuntament per incentivar més activitats a la Residència. Ara només falta posar-ho en pràctica amb el consentiment i l'esforç mínim de tots. Els familiars ens han explicat que quan van a demanar col·laboració a alguna persona o entitat, gairebé tothom hi participa, però el que fa falta són més persones que proposin i s'encarreguin de buscar recursos.

Les persones adultes amb qui hem parlat no han fugit massa de l'opinió dels joves. Tot i que alguns vilatans encara tenen una imatge una mica confusa del que anomenen "l'Hospital". Si hi afegim que durant més de 100 anys les Germanes de Sant Josep han portat una línia de treball personal, entendrem per què és tan complicat canviar-ne la imatge i alguns punts del funcionament. El que la majoria dels entrevistats ens han volgut fer saber és el seu desacord amb l'horari que segueixen a la Residència; el consideren massa estricte i una mica incompatible amb l'horari d'estiu sobretot. També cal dir que aproven que les persones més autònomes tinguin llibertat de moure's pel poble. Al cap i a la fi la Residència acaba sent la seva casa i és bo que mantinguin

Can JOANIC

HOSTAL
RESTAURANT
BAR

Carrer Bell Aire, 1
Tel.: 972 74 12 41
Mòbil: 689 500 302

17867 BEGET (Girona)

LLOGUER D'APARTAMENTS,
LOCALS COMERCIALS i
PLACES DE PÀRQUING

Carrer Catalunya, 15
Apartat de Correus, 48

Telèfon: 972 74 02 64
17867 CAMPRODON

BATLLE

PROMOCIÓ I VENDA D'HABITATGES

costums i relacions que han tingut tota la vida.

Les opinions dels familiars que la freqüenten (sobretot filles i joves dels residents) ja han quedat recollides en els punts anteriors. Només ens cal afegir el desacord d'alguns pel preu que han de pagar

en comparació amb les pensions que cobren els avis.

En darrer lloc, la Residència està situada en un espai més o menys ampli i molt assolat i s'hi accedeix per una forta pujada que en alguns casos ens han descrit com a barrera arquitectònica. És cert, tal

i com afirmen alguns vilatans, que si la Residència estigués ubicada al mig del poble rebria més visites? El que està clar és que sí que impossibilita que alguns residents puguin baixar al poble, però realment per a nosaltres és un greu entrebanc?

C/ Catalunya, 15
Tel. 972 13 02 84

L'ESPIGOL
FLORISTERIA

17867 CAMPRODON
(Girona)

C/ Catalunya, 13
17867 CAMPRODON

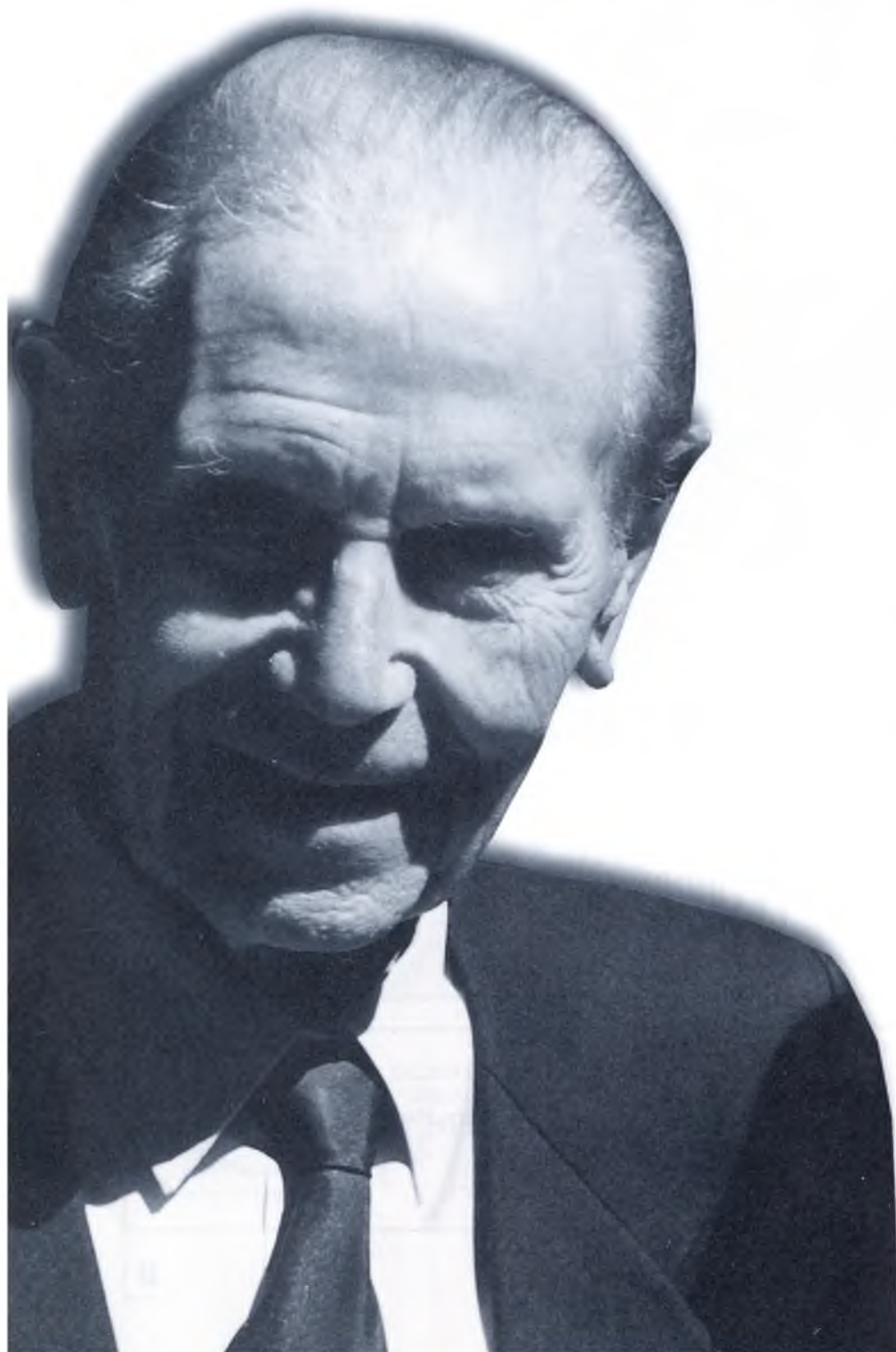
Restaurant
LA MURALLA

Tel. 972 74 09 00

Especialitats en peix

Entrevista amb Joan Puigmal i Rigat, el "Barber del Prat"

En Joan Puigmal és una de les persones més grans de Camprodon. És gairebé centenari. Ara viu a Barcelona, però durant molt temps va viure a Camprodon, on feia de barber. Ell s'encarregava que molts dels nois del poble anessin ben afaitats i amb els cabells ben tallats. Per la seva barberia, a la Plaça del Dr. Robert, hi havia passat mig Camprodon i part de l'estranger: també afaitava molts dels estiuejants que s'estaven al poble durant els calorosos mesos de l'estiu. Si les cadires i els sillons d'aquella barberia poguessin parlar, podrien explicar-nos un bon munt d'històries, un plegat d'anècdotes i de dits i fets. Tants anys de vida, i tants anys de veure passar el temps i la gent, han fet d'en Joan un home amb experiència i amb moltes coses per explicar. El seu caràcter afable, la seva predisposició a escoltar i a explicar i la seva memòria excel·lent han fet possible aquesta entrevista amb una persona realment entranyable.

Centenari**Joan, vostè, quin any va néixer?**

Jo vaig néixer l'any 1903, el 25 de juliol. Sóc fill de Bolòs. El meu pare era el barber de Bolòs. I quan jo era molt jovenet, ja vàrem venir a Camprodon. I aquí vaig aprendre de barber. Llavors vaig anar a Campdevànol a treballar en una fàbrica, i allà encara practicava l'ofici els dies que tenia festa a la fàbrica, i vaig acabar essent un barber que en sabia, que feia bé el seu ofici. I llavors encara vaig acabar-me de perfeccionar, vaig practicar encara més quan vaig anar a França.

I quina gent era de la seva "quinta"?

En Pepet de cal Rellotger, el teu avi, era una mica més jove.. ai! Que bona persona que era, en Pepet! venia a afitar-se i a tallar-se els cabells, i feiem unes xerrades! ...Home, i llavors d'aquella edat... hi havia en Joan de can Pairó, que ja fa anys que és mort... i d'altres bons amics, també, com en Simonet de Rocabrúna, un bon caçador i que també fa anys que és mort, i en Mayà, i en Jaume Pairó.

Eren caçadors d'afició, veritat?

Sí, caçàvem la llebre. Oh!, hi havia moltes llebres i molts conills, llavors! ara no n'hi ha, s'han acabat, que això s'ha posat molt malament. Nosaltres, quan n'era època, anàvem a cacera i disfrutàvem molt. Caçàvem conills i llebres, i a la temporada, les guatlles. Fèiem a peu des d'aquí fins a Espinavell i a la nit també baixàvem a peu... i això són molts quilòmetres! Hi anàvem amb en Jaumet Pairó, amb el meu oncle Àngel, que vivia a Barcelona, amb en Mingo de Can Joan, amb en Salvador de la Granja...Fèiem una bona colla. Jo he tingut molts amics, però al final, tots se n'han anat... amb el temps, jo em vaig anar fent també amb més joves, i quan va morir la pobre Rosita, la meva esposa, me'n vaig

anar amb el meu fill cap a Barcelona. Ara visc allà.

Joan, expliqui'ns com es veu un segle de vida

Mira, jo he viscut molts i molts canvis a la meua vida, i també aquí a Camprodon. Jo recordo el temps d'abans, quan tot era més tranquil. Per exemple, quan el sereno es passejava pel poble i feia la guàrdia de nit. L'Enric, el sereno, vivia a tocar la capella del Roure. Feia la volta pels carrers de darrera i duia un gos negre que es deia *Moro*, i el gos anava davant i si veia algú que no coneixia reculava a avisar l'amo. Ell no portava mai cap arma, només un bastó o un fuet, i feia la volta pel poble tranquil·lament... Trobava sempre algun amic, algú per xerrar-hi una estona. Tot era molt tranquil, abans.

Vostè tenia barberia i botiga...

Sí, la barberia on treballava jo, i a part, la botiga de la meua senyora, la Rosita. A la botiga hi veníem objectes de perfumeria, joguines i també era llibreria. *(Un incís de l'entrevistadora: durant força temps, el famós "frare metereològic" que ara torna a estar de moda, i que amb la seva vareta assenyala si el temps serà "lluvios" o "seco", o "frió" o "estival", només es podia comprar a Cal Barber del Prat).*

Però abans la barberia havia estat en altres llocs. Primer, allà on hi ha el Casal, al Monblanc. Després vam anar a la casa del costat de can Sala dels fideus, al carrer València, la casa que és de can França, i després ja vam venir a aquesta casa. L'havia comprada el doctor Ferrer, el meu cunyat, al doctor Sau.

Quan érem al Monblanc s'havien de baixar tres graons per passar a la barberia, i quedava molt a prop del riu. L'any quaranta es va inundar tot i llavors ens en vam anar d'allà. Al costat mateix hi havia el forn de pa de can Sala. El meu fill va néixer en una habitació que era precisament a sobre del forn, un lloc que anomenàvem el "*cuarto calent*".

Aiguats

El 1940 va haver-hi aquell fort aiguat. Es va inundar tot el poble, i l'aigua arribava fins al balcó del primer pis. L'aigua baixava pel carrer València com un riu i nosaltres la tocàvem des del balcó. Va estar tres dies i tres nits sense parar de ploure, amb una forta riuada i molt soroll. Teníem una mica de por perquè la casa era vella, i deïem "això pot baixar, a veure si ens n'anem riu avall". En Regí, que s'estava al Rigat, va passar una escala des del balcó de l'hotel, que era més alt, fins al nostre. I vàrem haver de sortir d'allà passant per aquella escala de barrots, una cosa una mica perillosa; jo la vaig travessar com un gat, però, *ai!* les dones no podien, i la meua sogra quan va ser al mig es va parar i no hi va posar ni un peu més... nosaltres ens vam esverar, perquè bé que havíem de passar-hi tots! Al final, amb un llençol i agafada ben fort, hi vam anar pujant la meua sogra. Jo em vaig quedar a baix fins que tots van haver passat. Ens hi vàrem estar uns dies, al Rigat. Llavors l'hotel era de la senyora Cileta, i el portava en Regí, l'ebenista, que havia sigut molt amic meu. Érem tan amics, que quan vaig plegar la barberia

encara vaig anar a afaitar-lo a casa seva durant un temps.

Temps de guerres

Joan, vostè, al llarg de la seva vida, deu haver viscut guerres i exilis, no és cert?

Jo sóc de la quinta del 24, l'última que varen fer per la guerra de l'Àfrica. I la veritat és que tenia por que em tocava el número; doncs bé, em va tocar el número per tres anys! Era molt trist allò: els rics, com que s'ho podien pagar, evitaven fer el servei de tres anys, feien només tres mesos, compraven el número i se'n lliuraven, del servei i de la guerra. Feien la instrucció i a casa. I dels pobres, al que li tocava tres anys, molt sovint l'enviaven a l'Àfrica... i jo deia "potser no tornaré de l'Àfrica, allà hi havia *tiros*, guerra i febres". Així que li vaig dir al meu pare "me'n vaig a França, i ja vindreu vosaltres a veure'm".. perquè el meu pare feia de "correu de França", n'havia fet molts anys, i mira, me n'hi vaig anar i m'hi vaig estar un bon temps. Primer em vaig instal·lar en un poble petit, una mica més avall de Prats de Molló, que es diu Arles del Tec. No tenien barber, quan hi vaig arribar. Allà hi havia un oncle del meu pare que em va acollir a casa seva. Vaig posar-hi una barberia petita i tenia prou feina, perquè al poble hi havia una fàbrica d'espardenyes, i tots venien a afaitar-se... També vaig aprofitar per aprendre a fer espardenyes, i quan no tenia feina a la barberia, doncs treballava per a la fàbrica. Encara guardo en algun racó l'agulla llarga i gruixuda amb què les cosia... A Arles m'hi vaig estar tres anys, però no hi veia futur, allà, i llavors

me'n vaig anar cap a Béziers, i després a Vilanova de Béziers. I com que ja m'havia especialitzat també una mica a tallar cabells a les senyores, vaig començar a fer "de coiffeur", de perruquer. Tenia molta feina, massa gent. Me'n vaig cansar i me'n vaig anar a un altre poble, encara a França: Estagel.

La parla de França

Com s'hi entenia amb els francesos, en quina llengua parlaven?

Jo vaig aprendre ràpid la seva llengua, però a Estagel, que és a la Catalunya de França, quasi tothom parlava també el català, i a Béziers parlaven una barreja de català i de francès. Un dia, a Estagel vaig anar a fer d'interpret dels gendarmes. Els havia arribat un home per a treballar, un home que venia d'Espanya i el pobre no entenia res de res, ni ells a ell tampoc... i varen dir "el coiffeur, el coiffeur ho sabrà fer"; em varen demanar d'anar-hi, a la gendarmeria, a veure si hi podia fer alguna cosa. Aquell home era andalús, que ja són de més mal entendre. Quan hi vaig arribar, només de veure'l ja li vaig dir "¿cómo le va por aquí?" i ell em va contestar "mecagonla... ahora estoy salvao!"

La República, la llibertat, ... i la guerra

Quan va tornar a Camprodon?

Vaig poder venir a Camprodon quan es va instaurar la República de l'any 1931. Jo deia als francesos, "i bé, a Espanya han posat una República sense ni una gota de sang, no han mort ningú. I a França, quants en vareu matar, eh?" I ells em deien "a França en vàrem matar molts, perquè s'ha de treure

l'herba dolenta, dels camps, si no torna a brotar" I això de la República d'Espanya, deien, "no durarà, no durarà pas". I mira, només va durar cinc anys.

Però jo vaig poder tornar amb la República. A Camprodon, llavors, vaig conèixer la Rosita. Al cap de poc temps, vaig anar a treballar de barber a Barcelona. Però el cert és que allà guanyava molt menys del que guanyava a França: M'ho vaig rumiar bé, i vaig decidir de tornar-me'n cap a França, d'acord ara ja amb la Rosita. Ens escrivíem molt. Hi vaig passar tres anys més. Llavors vaig decidir tornar a Camprodon. Era a primers de juliol de 1936; a ca la Rosita, que eren barbers, necessitaven un dependent per a l'estiu.

Barber de guerra

Però al cap de deu dies de ser aquí,... la guerra!. A mi ja em ballava el cap per tornar a travessar la frontera. Perquè vaig marxar pels *tiros*, i ara, altre cop *tiros* aquí, i jo no ho volia pas tot allò... Però el meu cunyat, el Dr. Ferrer, em va dir "res, si la teva quinta no pot ser que la demanin" i el meu sogre també ho deia.

Però sí que ens varen demanar!. A mí i a un carnisser del carrer València i al noi de Cal Rei. Ens vàrem incorporar junts a Terrassa, quan ens varen cridar a files. Hi havia també en Valentí Planesas i l'Aulí. Quan vàrem arribar a lloc, cadascú va dir el que sabia fer, a veure on ens destinaven. També vàrem intentar escapar-nos de la guerra, que era terrible. Jo vaig al·legar "mal de cor", perquè el meu cunyat m'ho havia dit: "cansat una mica allà al passeig de Terrassa, abans que et toqui, i arriba

Distribuidor de Gas-oil C

Tel. 972 74 12 07

Gaster SL

Al Ripollès

Sempre al seu servei

esbufegant, i veuràs com s'ho creuen i no et fan anar a files" i jo ho vaig fer així i per això em vaig lliurar d'anar al front, però em varen destinar a "serveis socials auxiliars", en deien, i vaig fer de barber. El carnisser deia que no tenia res, que no podia al·legar res. Nosaltres prou que li dèiem: "digues que et fa mal alguna cosa, perquè si no t'enviaran a les trinxeres de seguida"; però ell no va al·legar res, i el varen enviar al front i al cap de poc ja ens varen notificar que era mort, pobre! Quan em vaig incorporar a Terrassa vaig anar a trobar el capità i li vaig dir que era barber d'ofici; de seguida em va voler al seu servei. De barbers no en quedaven a la reraguarda, perquè tots els més joves havien de lluitar. A mi el capità republicà m'hi feia anar cada dia. Jo l'arreglava, l'afaitava, li feia massatge, li tallava els cabells, i així passava mig matí. Gràcies a això, em vaig poder escapar sempre de les feines més dures. Quan era a Sabadell varen demanar voluntaris per anar a Ripoll. Era ja amb la retirada. I jo em vaig oferir

per anar-hi, de seguida. El capità em va dir "ja saps què fas, Puigmal, voluntari per Ripoll? Ho passaràs molt malament, no hi ha caserna, ni subministres, és dur",... Jo vaig dir, "sí, però tinc la família a 30 quilòmetres i la frontera a 35, i amb un pas seré a França", ...Perquè jo ja veia la guerra perduda, ja ho veia venir. Tots ho vèiem venir. I així que vaig anar cap a Ripoll. Ens varen fer un paper, un salconduit; érem cinc per fer el camí. A Barcelona no hi havia trens ni res, mare de Déu! Ja no hi havia res de res! Per sort, vàrem trobar un camió a la sortida de Barcelona, que anava només amb el xassís, i el camioner ens advertir que ens hi jugàvem la vida, perquè "al que caigui, una roda el cargolarà com un cargol, aquí sota". Però no podíem pas pujar a peu; així és que ens hi vàrem enfilat i vàrem fer molts quilòmetres agafats al xassís d'aquell camió. Vàrem patir molt. El darrer tros el vàrem fer a peu. Al vespre vàrem arribar a un lloc que feien de restaurant, on hi havia una

noia de Can Bola (Freixenet), que em va reconèixer. Ens varen atendre, ens varen donar sopar i ens vàrem posar a dormir. L'endemà vàrem continuar el camí cap a Camprodon, i ens va aturar la policia; ens va demanar els documents. Resulta que eren els que vigilaven els desertors, i ens varen ben espantar! Finalment vàrem poder arribar a Camprodon sans i estalvis!

El retorn i la barberia del Prat *I de retorn al poble, de retorn també a la barberia, no?*

Sí, en arribar, ja em vaig posar a fer de barber de seguida. En aquell temps hi havia molts barbers, a Camprodon, i tots teníem feina, ens anava prou bé; hi havia en Valls, l'Andreu, en Luengo, el germà d'en Pierre de Can Vaques, en Salella, jo, que ja m'havia instal·lat al Prat... i a la comarca també n'hi havia que feien de barber. A Tegurà, a Molló, a Llanars, a Vilallonga. Però en alguns pobles no n'hi havia, com ara a Setcases, a Espinavell,... i llavors, els diumenges, molts pagesos i gent d'aquests pobles baixaven a Camprodon a mercat i aprofitaven per afaitar-se, per tallar-se els cabells, per arreglar-se, vaja. Els homes solien venir dues vegades la setmana per afaitar, i una vegada al mes per tallar cabells. Teníem molts clients, la veritat. A la barberia hi havia un moble amb calaixets petits, on cada client hi tenia les seves pròpies eines d'afaitar. Cadascú tenia els seus particulars estris, ben guardats i nets dins els calaixos

I en aquell temps, quan es cobrava, d'un afaitat?

Fàbrica de mobles

Martí Magret

Crta. Sant Joan, 21
Telèfons: 972 74 01 81 i 972 74 01 48

17867 CAMPRODON
(Girona)

Ui!, als primers anys era un preu que el marcàvem nosaltres mateixos, però després va venir el sindicat, i ens varen posar uns preus fixos, teníem llista de preus. Però la veritat és que era molt barat; cobràvem tres pessetes, de tallar cabells i afaitar. I encara, per quedar bé amb la gent, i per no perdre clients, i tot això, quan es feien afaitar una vegada o dues, i ja els havia crescut el pelet del clatell, els passàvem la màquina a vol d'orella una mica, i tot això només valia una pesseta.

Les modes, els estils, els clients

Hi va haver un temps que es va posar de moda allò que en deien un "pañitoro": tiràvem tots els cabells cap endavant, molls, cap al front, i ressegüem amb unes tisores fins a deixar-ho ben definit. I els bigotis, els arrissàvem amb uns amolls rodons, els donàvem forma cap amunt. Era la moda.

A la barberia hi tenia clients de sempre, que venien cada setmana i que solien venir dies fixos, quasi sempre el dijous i el dissabte a afaitar, i una vegada al mes a tallar. Em recordo d'una anècdota: en Mayà i el Ferrer de Tall competien sempre entre ells, per veure qui arribava primer a afaitar-se, els matins. En Mayà, que vivia aquí al pont del carrer de Sant Roc, esperava fins que veia pujar el Ferrer de Tall, que s'estava a la plaça d'Espanya. Quan el veia passar pel Pont Nou, en Mayà s'afanyava molt i d'una correguda arribava a la barberia abans que ell. Quan arribava el Ferrer, en Mayà ja estava quasi afaitat, perquè venien tots dos molt d'hora, de bon matí. Una vegada, caram!, eren dos quarts de deu del matí, i en Mayà

que no venia, i el Ferrer ja feia una estoneta que estava afaitat! I amb aquestes que arribà en Mayà, i es va quedar ben sorprès quan va veure el Ferrer assegut al silló!: "Renoï, si no t'he pas vist passar! I vinga a esperar-te, jo!- Vés, va dir el Ferrer,... avui, he arribat primer que tu. Avui,... he pujat per la Torre del Coll i he baixat pel carrer València!"

La feina a l'estiu i a l'hivern

Es notava el canvi de temporada, pel negoci? Era com ara, que Camprodon s'emplena als estius de gent de fora?

Bé, nosaltres treballàvem força sempre. A la barberia hi teníem tres sillons, i sempre els emplenàvem tots tres. A l'estiu, quan venien els "veranejants", teníem encara més feina. Jo tenia dos dependents. A l'hivern, de "veranejants" no en venien i als finals de setmana no hi havia pas gent com ara, i era una mica dur de passar. Per això, calia aprofitar i treballar molt durant l'estiu. Els de Barcelona també els

afaitava; molts d'ells encara pugen, tenen torres i cases a Camprodon: els Guasch, els Font de Dalt, els Font de Baix. Quan em troben pel carrer, tots em saluden, em criden... i jo a ells també, que m'enrecordo bé, d'aquell temps i de tota la gent!

També anava al Rigat a arreglar els hostes de l'hotel. I encara anava a arreglar-ne alguns a casa seva, a l'estiu: anava a la torre del senyor Vinker, que era alemany i era cec; i també anava a afaitar el senyor Viladomiu, a la seva torre. I tot això abans de les nou del matí, perquè a les 9 ja obria, i ja no hi podia anar. I si hi havia algun malalt i no hi podia anar abans, hi anava "l'hora d'una", després de dinar i abans d'obrir a la tarda. I així tot l'estiu.

Els canvis d'un segle

Joan, deu haver vist molts canvis, no?

És molt de temps, 98 anys. I les coses han canviat molt, al llarg del temps; i el poble també ha canviat molt. Jo he tingut coses tristes, a la vida, però també coses molt alegres. La mort de la meva germana gran, per exemple, em va portar molta tristesa, pobreta.

Però d'alegries, també n'he tingut. Allà a França, moltes, perquè la meva joventut la vaig passar allà, i hi tenia molts amics. Quan vaig estar a Estagel, a França, me'n varen passar de molt bones. Una vegada, jo que només tenia una moto vella, em vaig poder comprar un cotxe, un citroën d'aquells que acabaven en un morro punxegut. Però no tenia pas el carnet de conduir... i anava pel poble, al vespre, quan se'm va posar al mig l'alcalde d'un poble vef. I jo, sense

FUSTERIA

Barbonell, s.l.

Carrer del Mur, 7 - Tel. i Fax 972 74 08 34 - 17867 CAMPRODON (Girona)

voler, el vaig atropellar. Com es va enfadar, aquell home! Em volia dur als gendarmes! Sort de la gent del poble, que li deien “i bé, aquí l'estimem molt el coiffeur, és un bon xicot, no el porteu pas als gendarmes, ca!” i jo, al final, ho vaig poder arreglar, perquè em vaig comprometre amb aquell pobre home que l'endemà el portaria a Perpinyà a fer-se una radiografia, amb el cotxe, és clar... però l'endemà, l'home no es va pas presentar... no el vaig tornar a veure mai més!

Camprodon també ha canviat molt. Quan vaig començar a tenir la barberia aquí al Prat encara funcionava el Molí. Me'n recordo bé, de quan baixaven els pagesos a moldre blat, i deixaven els bous lligats a la plaça, esperant la farina. I aquest arbre més jove que hi ha a la Plaça, i que ara és tan gros, jo vaig veure com el plantaven. Fixat ara, és grandot, i quant temps ha passat! I al Noc i al Maristany no hi havia torres, ni cases, ni res.

Què en pensa, dels avenços, dels invents?

Mira, jo crec una cosa: la gent, si se'ls dóna llibertat, en prenen massa, i si se'ls en treu, és pesat i terrible. Però jo crec que tots els avenços químics són un “mal asunto”. Massa productes hi ha que són verinosos, ho maten tot, no deixen res de la naturalesa viu, ni ocells, ni res; i ara ja no es pot anar a collir cargols, ni a caçar... Si fins i tot han fet unes medecines que ara diuen que no es poden usar... i doncs, perquè les han de fer... les coses es fan malbé, amb tanta química!

Ara, els avenços a mi m'agraden, i en aquest temps han passat coses molt importants i molt interessants. La televisió, el cinema, el telèfon, els avions... Quan va començar a haver-hi televisió, a Camprodon només en tenien a can Manel, al bar. Hi anàvem amb la meua senyora, com aquell que va al cinema, a veure-la una estona. I el telèfon té molta importància, i

l'aviació... I tants invents com jo he vist! Em recordo d'un home de la Ral, que era molt pobre, li deien “en Ritu de la Ral”, i volia fer un aparell que no s'aturés mai, una mena d'automàtic, però es va endeutar fins al coll, i no se'n va pas sortir... no és pas tan fàcil, la tècnica!

Camprodon, el pas dels anys

El poble, el veig diferent. Abans, al carrer València, no hi havia pas tantes botigues, no. Hi havia a tot arreu moltes cases velles, i la gent treballava a casa seva i les cases no eren pas gaire perfectes, més aviat eren lletjotes. Ara, el poble fa goig. Hi ha passeigs, i cases boniques, i molta gent. I molts, de joves i de grans, que jo a vegades no els conec, i ells, en canvi, sí que em coneixen, i se'n recorden bé, de mi. I quan em troben pel carrer, quan vaig a passeig, em criden i em saluden. M'agrada. A mi m'agrada molt venir a Camprodon. Me l'estimo molt, el meu poble.

I aquí, la seva jove, ens ho confirma tot dient:

“Vaya si le gusta venir, le gusta mucho. Cuando decimos que vamos a Camprodon, se alegra como un niño”

Benvingut sempre, Joan, i moltes gràcies per haver-nos regalat una mica de la teva memòria, un retall de la teva vida, un trosset d'història del poble, de la nostra història.

Sílvia Planas

Cal Xec®

Isaac Albéniz, 1
Tel. 972 74 00 84

EL REBOST DEL PIRINEU CATALÀ

17867 CAMPRODON
(Girona)

La mortalitat infantil a Camprodon

Tinc entès que el proper número del «Camp Rodó» està dedicat a l'Hospital. Una bona ocasió per parlar en el «Pas del Temps» de malalts i de morts, encara que l'escrit amb aquests arguments no surti gaire joliu i alegre. Ja fa tres o quatre anys em vaig entretenir a ficar dintre d'una base de dades una bona part dels llibres de l'Arxiu Parroquial.

Vaig començar pel llibre dels Òbits, és a dir, el de les defuncions. La primera sorpresa la vaig tenir en comprovar que en aquella quantitat enorme de morts que anava col·locant en les lleixes corresponents del magatzem de l'ordinador, no n'hi havia cap de jove. Tots, absolutament tots, tenien més de 10 anys. Fou més tard que vaig assabentar-me que des de 1596, en què varen començar les anotacions, fins al 1712, no es tenien en compte les defuncions de la mainada. Era com si no existissin, com si no tinguessin importància. Per què havia ocorregut d'aquella forma? Quina havia estat la causa que fossin oblidats? Quin motiu tenia la culpa de semblant absurd? La resposta exacta encara la desconec. En anar seguint en l'emmagatzament de noms de després del 1712 i en veure que els infants superaven a la gent major vaig sospitar que aquell oblit, més que oblit, era una mica de mandra

del capellà de torn que feia les anotacions. I aquí vaig descobrir una altra cosa: Tots els difunts en aquells primers llibres, estaven inserits en llatí, excepte els que no havien tingut temps de ser batejats. Aquests els havien apuntat en català. Per què? Tampoc ho sé. Van passar els mesos i un cop acabades les anotacions de difunts vaig voler esbrinar alguns dels resultats de la feina, entrecreuant dades i fent combinacions. Vaig tenir una altra sorpresa majúscula. Vaig quedar horroritzat. Des que s'havia començat a inscriure els «albats», com els deien, fins a mitjans del segle XIX la mainada a Camprodon s'havien mort com mosques a la tardor.

No sé en l'actualitat la gent que anualment es moren a Camprodon, imagino que un any per altre no deu passar de la dotzena. Doncs penseu que el 1804 en dotze mesos varen morir 102 persones, i el nombre es fa més gran si pensem que en aquell temps a la Vila hi vivien aproximadament 1.200 habitants, més o menys la meitat dels que hi ha actualment. I el 1804 fou un any normal, que transcorregué sense guerres ni epidèmies de cap classe. Però el terrible del cas no era el nombre total de morts, sinó qui eren aquests difunts. D'aquests 102 individus 75 foren gent menuda que no havia arribat als 7 anys... Perquè es morissin tantes criatures, pensareu, els matrimonis devien tenir molta mainada. Jo també vaig arribar a aquesta conclusió. Buscant, buscant, vaig trobar que a

Camprodon en aquells anys hi havia quatre llevadores. I quan en algun part la cosa es presentava complicada es recorria a un cirurgià, que en aquells moments tampoc eren escassos, n'hi havia tres.

Indagant sobre les parelles i els fills que tenien, fent números, vaig arribar a la conclusió que per terme mitjà al llarg de la seva vida matrimonial veurien la mort de prop de dos dels seus fills (exactament 1'93).

Hi ha exemples veritablement punyents: El matrimoni format per Josep Bosch i Isabel Claret des del 29-7-1841 al 9-8-1854 varen perdre 10 fills, el més gran dels quals va arribar just a complir 2 anys.

La família composta per en Joan Puig i la Isabel Hortalà entre el 7-2-1801 i el 30-10-1810 (en menys d'una dècada), en perderen 8 amb el més gran també de 2 anys.

I podríem citar-ne d'altres amb pèrdues tan nombroses com les anteriors. En Patllari Rodà i l'Antònia Brunet entre el 21-3-1805 i el 13-9-1817 també en perderen 8, i igual nombre en van veure morir en Francesc Galí i la Maria Anna Claret entre el 13-2-1841 i el 10-10-1859.

La llista de matrimonis amb tantes pèrdues d'infants seria molt llarga. Una de les coses que em descobrí a la base de dades fou que aquestes morts ocorrien en cicles, més o menys ben marcats com les ones del mar: uns moments pot haver-n'hi de grosses i molta alçària,

Jardí
Piscina
Pàrquing

HOTEL
MARISTANY
RESTAURANT
* * *

Passeig Maristany, 20
17867 CAMPRODON
Tel. 972 13 00 78
Fax 972 74 07 78

que en ocasions van precedides d'altres de més minúscules i menys espectaculars. Una de gegant tingué lloc entre el 10 de setembre de 1726 i el 5 de desembre del mateix any, és a dir, en tres mesos escassos varen passar a l'altra vida 44 criatures.

Al moment de fer aquestes constatacions, al no dir-ne res els llibres de la Parròquia se'm va presentar la consegüent pregunta: de què morien?

Vaig demanar a un metge amic si podia donar-me la pista sobre tal

circumstància. «Has de pensar» —em digué— «que la medicina en aquell temps estava força endarrerida i que la higiene encara ho estava més.

Qualsevol malaltia com el xarampió o la varicel·la, que actualment passen, com aquell qui diu, sense que ningú se'n adoni, podia causar estralls, i les infeccions, en menuts desnodrits i molt menys ben cuidats que els d'avui, eren un camí directe al cementiri.»

La gent pobre, és tan pobre, que en algunes ocasions s'ha de valer de la seva desgràcia per treure'n un

modest guanyapà. Això passava algunes vegades amb certes mares que acabaven de perdre una criatura. Alguns cops ocorria que la llet dels pits que no havia pogut donar al seu fill, la venia per donar-la a fills d'altres matrimonis amb més recursos. Tenir dida era un cert senyal de benestar i riquesa. Més amunt he dit que en els llibres d'Òbits parroquials no es detalla el com i el perquè de la mort dels infants i no he dit tota la veritat. Algunes vegades sí que expliquen i hi consten les circumstàncies que

”la Caixa”

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

provocaren la seva fi quan aquesta es produïa per motius fortuïts o violents. I a través dels seus fulls n'hi ha un nombre força crescut. Allà es troba el cas d'un nen de poc temps que en un dia d'hivern la seva mare havia posat la bressola a la vora del foc i que una guspira va encendre la roba, la fusta i la criatura. O un altre de 8 mesos d'una casa de pagès que varen deixar sobre l'herba del prat pensant que en no caminar encara no es mouria i gatejant, gatejant, va caure dintre de la bassa on tenien el cànem a remullar. O aquella nena de 6 anys que va trobar dintre d'un

calaix un pedrenyal i va disparar al cap de la seva germana més petita. O aquell nen de deu setmanes que va morir ofegat pel pit de la dida... Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya l'esperança de vida dels catalans el 1999 era de 79'3 anys. Amb les dades de què dispohe he calculat la de Camprodon entre els 20 anys que van de 1801 a 1820, i si els números no em fallen, era de 20'30% i si aquests 20 anys els agafem entre el 1841 i el 1860, l'esperança ja havia augmentat fins arribar a 26'97. En aquell temps, decididament, la gent, en néixer, no podien esperar massa de la vida.

manera va portar polèmica. En la part de la muller de Miquel Coma, Maria Bardí, la cosa no anava bé, el nen venia de peus. La llevadora va demanar l'ajuda del cirurgià. Aquest solament pogué fer sortir del ventre de la mare una cama. Tement un fatal desenllaç es decidí batejar el peu. Poc temps després mare i fill morien. Ella tenia 22 anys. He trobat en un altre lloc les discussions que aquest fet va portar. Aquell bateig era vàlid o no? Se l'havia d'enterrar al Camp Sant o en el racó dels infidels? Desconec la resposta que s'hi va donar.

Manel Pujol

Mortalitat infantil durant 20 anys, de 1801 a 1820

de naixement	96	de 1 any	165
de 1 mes	169	de 2 anys	194
de 2 mesos	24	de 3 anys	74
de 3 mesos	19	de 4 anys	37
de 4 mesos	13	de 5 anys	27
de 5 mesos	17	de 6 anys	14
de 6 mesos	22	de 7 anys	8
de 7 mesos	13	de 8 anys	7
de 8 mesos	21	de 9 anys	10
de 9 mesos	14	de 10 anys	9
de 10 mesos	7		
de 11 mesos	7		

TOTAL 422 545

Durant aquest temps a Camprodon hi hagué 1599 defuncions de les que 967 foren menors d'11 anys, és a dir, un 62,95% del total

Mortalitat infantil durant 20 anys, de 1841 a 1860

de naixement	48	de 1 any	199
de 1 mes	58	de 2 anys	116
de 2 mesos	22	de 3 anys	52
de 3 mesos	14	de 4 anys	23
de 4 mesos	9	de 5 anys	11
de 5 mesos	11	de 6 anys	6
de 6 mesos	20	de 7 anys	5
de 7 mesos	14	de 8 anys	6
de 8 mesos	14	de 9 anys	4
de 9 mesos	9	de 10 anys	7
de 10 mesos	15		
de 11 mesos	7		

TOTAL 241 429

Durant aquest temps a Camprodon hi hagué 1304 defuncions de les que 670 foren menors d'11 anys, és a dir, un 51,30% del total

EL FORN

C/ Josep Duñach «En Felixa», 9
Telèfons: 972 74 12 30
972 74 12 31
17867 BEGET
(Girona)

BAR - RESTAURANT • CUINA CASOLANA

Habitacions amb bany, TV i calefacció

Excavacions, Obres i Venda d'àrids

Josep Colomer

Plaça La Fia, 3
Tels. 972 74 05 00
608 16 48 02
17867 CAMPRODON

Coordinat per Núria Mayà

Adéu a la pintora Lola Claret

A finals de l'any passat vam dir l'últim adéu a Lola Claret, filla de l'escultor Joaquim Claret, nascuda a Camprodon. Amb Lola Claret s'havien tingut un seguit de converses que ara han continuat amb la seva família, per tal de recuperar una part del patrimoni d'aquest extraordinari artista. Una tasca que va començar l'abril del 99 amb la inauguració d'una exposició retrospectiva de l'obra de Claret organitzada per l'Ajuntament i en col·laboració amb la filla de l'artista.

A partir d'aquest primer contacte amb la família es va començar a treballar conjuntament per tal que bona part de l'obra de Claret quedés exposada permanentment a Camprodon. Una recopilació artística que podria mostrar-se en un espai protegit juntament amb els originals del nostre entorn, dels

qual actualment s'estan fent còpies que han de substituir les peces autèntiques en els llocs on sempre han estat exposades.

Cursos d'informàtica i Internet per a tothom a la Biblioteca Municipal de Camprodon

El passat 23 d'abril la biblioteca municipal de Camprodon va celebrar el seu primer aniversari. Una efemèride que es va saldar amb un bon balanç i amb la programació d'activitats per a tots els públics. Des de la nova posada en marxa d'aquest fons de préstec i consulta han passat per la sala gairebé 4.000 persones, de les quals, 2.700 han estat adults i 1.200, joves.

Un dels grans reclams de la biblioteca ha estat la introducció de les noves tecnologies, en aquest cas la informàtica, amb la posada en servei de diversos ordinadors amb connexió a Internet. El balanç dels usos dels sistemes informàtics així ho demostren, amb gairebé un miler de connexions a Internet, en menys d'un any, i 82 utilitzacions d'ordinador per la realització de treballs. Amb tot, el llibre tampoc ha perdut protagonisme ja que en un any se n'han consultat 1.122 de temàtiques diverses.

Tot i que el perfil de l'usuari de la biblioteca municipal és molt variat, es vol acostar cada vegada més aquest mitjà de consulta al ciutadà amb l'organització de diversos actes com ara l'hora del conte, del qual ja se n'han fet sis sessions, visites escolars, jornades de portes obertes o sessions de projeccions tenint en compte l'aforament de la sala.

Com a esdeveniments més immediats s'ha programat una sessió de temps de poetes de «Virginia Wolf» i un curs d'Informàtica-Internet per adults amb la finalitat d'acostar l'ordinador als més grans.

C/. Rios Rosas, 6, baixos
08006 BARCELONA

Tel. despatx:
93 211 18 77

Veïns de Camprodon reactiven l'Associació de comerciants

Amb la finalitat de potenciar el petit comerç, i després de la implantació d'un supermercat a Camprodon, diversos comerciants han decidit tornar a reactivar l'Associació de comerç i turisme local. Una entitat sense gaire activitat darrerament ja que el seu anterior president era un botiguer que avui està jubilat. El passat 14 de febrer es va crear una nova junta i es va nomenar president a Joan Marcer. Des d'aquesta associació es va acordar preparar i programar un seguit d'activitats, com ara fires, zones de pàrquing ràpid i altres promocions per fer més atractiva i còmoda la compra al comerç tradicional.

La nova junta ha quedat formada d'aquesta manera:

President: Joan Marcé i Castillo
Vice-President: Paquita Campos i Aparicio
Vice-President: Mª Àngels Zambrano i Colom
Secretari: Josep Claret i Gratacós
Tresorer: Montserrat Anglada i Cabanach
Comptable: Maria Collboni i Pastoret
Vice-Secretari: Miquel Surribas i Charles
Vocal 1: Carme Serra i Casamitjana
Vocal 2: Mª Antònia Zambrano i García
Vocal 3: Elisabeth Llongarius i Colom
Vocal 4: Joan Escolà i Satostegui
Vocal 5: Jaume Rodergas i Reguant

L'1 de maig, festa pro llar d'infants

L'1 de maig va ser la data escollida per a celebrar la festa de la llar d'infants de Camprodon d'enguany. Aquesta activitat, promoguda per l'Associació de pares i mares, va servir per recollir diners per invertir en equipament i millores d'aquest centre escolar infantil. La festa, que va començar a les 5 de la tarda, i es va fer al Pavelló d'esports de Camprodon, va ser amenitzada per la formació Kitxallaballa.

En el decurs de la diada es va sortejar una bicicleta, que va guanyar l'Aniol Ponce, i es va oferir un berenar a base de coca i xocolata per als més menuts.

Donacions d'arbres per la Mare de la Font i de productes de neteja

L'Ajuntament de Camprodon ha rebut, en dues ocasions, de l'empresa Diversey Lever, i gràcies a la gestió del senyor Miquel Marqués, productes de neteja de forma gratuïta. Aquesta gran quantitat de material s'ha distribuït entre el geriàtric i les instal·lacions municipals per tal d'utilitzar-lo per realitzar-hi neteges d'interiors. Per altra banda, el Sr. Josep Juncà ha fet donació d'un conjunt d'arbres que s'han plantat al parc de la Mare de la Font.

Carnaval amb premis

Per primer any, i en aquesta edició del carnaval de Camprodon, es va establir amb un concurs de comparses que es va resoldre en tres premis. Des de la Regidoria de Cultura es va acordar aquesta proposta, amb la finalitat d'agrair i incentivar que la gent es disfressés per aquesta festa.

Els guanyadors i per tant els organitzadors del carnestoltes 2003 van ser un Grup de Gitanos del

Plaça Dr. Robert, 10
Tel. (972) 74 02 67

17867 CAMPRODON

**ELECTRICITAT
COLLBONI**

ELECTRODOMÈSTICS

50 ANYS AL VOSTRE SERVEI !

carrer Germans Vila Riera, premiats amb 150 euros i l'abonament per la piscina.
El segon premi, dotat amb 100 euros i entrada gratuïta al museu Albéniz, va ser per un grup de noies de la Vall que anaven de *geisha*.
I el tercer, per un grup de joves que disfressats de màquines escurabutxaques es van emportar 75 euros i una entrada pel museu Albéniz.

Anul·lada la processó dels Sants Misteris de Camprodon

Més d'una quarta part de la població total de Camprodon s'esperava participar en la Processó dels Sants Misteris de Divendres sant. Sens dubte, un dels actes més esperats d'aquesta Setmana Santa, que va haver de suspendre's a causa de les inclemències del temps.
Amb tot, el dijous al vespre es va poder veure un Maniple de romans, degudament uniformats, que sortint del Monestir de Sant Pere, van anar fins a la Casa de la Vila per interpretar una Retreta.

1er. Curs Internacional de Música Isaac Albéniz

La Fundació Isaac Albéniz de Camprodon, organitza el 1er. Curs Internacional de Música amb la finalitat de complementar els festivals de música del mes d'agost, i que dedicats al compositor nat a la nostra Vila, es fan cada any.

Els cursos, que comprenen els nivells elemental, mitjà, superior i post-grau, van a càrrec de prestigiosos mestres vinguts d'arreu.

Les inscripcions a les classes són limitades d'alumnat, i es preveu l'assistència d'alumnes vinguts de diversos països.

Entre el professorat s'hi troba Guillermo González, un virtuós del piano, que protagonitzarà un dels concerts del Festival Albéniz d'enguany i que també s'encarregarà d'impartir una "Master-Class" d'aquest curs de música.

El curs tindrà una durada de 10 dies i començarà el proper 10 de juliol.

2a. edició del cinefòrum a Camprodon

Per segon any consecutiu, l'AMPA del col·legi Dr. Robert de Camprodon va programar l'emissió de dues pel·lícules infantils que un cop acabades van ser comentades per diferents convidats.

El 13 d'abril es va poder veure un conte de Nadal adreçat als alumnes més petits del centre escolar i que va ser comentat per la regidora d'Esports i Joventut, Esmeralda Cabanach, i la monitora infantil Ariadna Romans.

El dissabte següent es va projectar la pel·lícula Pinocho que va comptar amb una introducció de l'alcalde Esteve Pujol, escollit com cada any, per la seva gran afecció al cinema.

Les projeccions es van realitzar a les 5 de la tarda en el Casal Camprodoní.

Tel. i Fax:
972 13 00 09

Immobil·liària

Vall de Camprodon

Passeig de la Muralla, 1

CAMPRODON

API 120

Avanç del programa de la Festa Major

Com cada any, el programa d'actes de la Festa Major de Camprodon, arriba carregat de propostes per tothom. A continuació us n'anunciem algunes que aviat us arribaran en forma de programa: Una Gran quina de Festa Major al Casal de la Gent Gran, el IV Concert dels Alumnes de l'Escola de Música Isaac Albéniz, futbol al Camp de la Vila, sopars de Festa Major, Karaoke popular, cercavila i Gegants, missa i V fotografia popular de la Festa amb vermut, sardanes, exposicions, típica Serenata als Quatre Cantons, gran ball de Festa Major i elecció de la Pubilla de Camprodon, VI Gran Despertada, dinar a la font, estirada de corda, bany d'escuma, balls vuit-centistes, VII Bici-crucis, teatre amb l'estrena d'una comèdia del periodista i escriptor local Manel Guitart, Disco Mòbil, VI Campionat Internacional de Petanca, futbol femení, jocs de cucanya, cinema, focs d'artifici, espectacle infantil, II arrossada del Jovent, Tirolina i Pònting. L'encarregat de fer el pregó de Festa Major d'enguany serà en Rafael Dueñas i Escolar.

La primavera arriba a Camprodon carregada d'activitats

L'arribada de la primavera porta un calendari ple d'activitats per gaudir d'aquesta estació tan propera al bon temps. Activitats que comencen l'onze de maig d'enguany amb el concert de la coral d'Arcambal (Cahors, França). El cap de setmana del 18 i 19 de maig, la 4ª trobada de cavalls a Sant Valentí de Salarça i l'annual Festival de Patinatge i el Play-back. El diumenge 2 de juny, el concurs de colles sardanistes al Maristany. A més del concert de Bandes de Música i la Festa Major.

Cap encertant a la màxima categoria de la travessa dels Òscars del Casal camprodoní

La camprodonina Sílvia Guasch, va ser la guanyadora de la Travessa dels Òscars que cada any organitzen el Casal Camprodoní i el 9 Nou. De les 745 butlletes escrutades tan sols la que correspon a la guanyadora va ser la que va aconseguir encertar sis de les vuit preguntes de què constava la travessa. Un dels premis consistia en un viatge a Canàries per a dues persones. L'entrega es va fer durant l'acte d'inauguració de la remodelació de la platea del Casal Camprodoní i, coincidint amb la projecció de la pel·lícula *Training day*, òscar a Denzel Washington com a millor actor.

El mocador de la geganta

A principis d'any, la senyora Neus Mitjans de Mitjans va fer donació a l'Ajuntament d'un mocador brodat per ella amb randes de coixí. Aquest mocador, de grans dimensions, és un obsequi que aquesta gentil senyora ha realitzat per a la nostra geganta, la Violeta.

IV Trobada de cotxes clàssics Camprodon-Beget

El 13 d'abril, van tornar els vehicles clàssics a Camprodon. L'associació d'aficionats al clàssic, Motor Club del Bages, va organitzar una sortida per passar una jornada a Camprodon i poder mostrar les seves màquines d'època que es van exposar al pati de l'escola pública Dr. Robert.

Els participants d'aquesta trobada van visitar Beget, i van dinar a les Valls del Bolost, en una sortida guiada que van realitzar amb el Carrilet verd.

Ludoteca a Camprodon les tardes dels dissabtes

Des de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Camprodon s'ha impulsat la idea de dues noies de la Vila, de crear una àrea d'esbarjo i divertiment per als més menuts obrint una ludoteca els dissabtes.

En aquest espai, ubicat al segon pis de la Casa consistorial, s'han dut a terme tota mena d'activitats i tallers adreçats a mainada d'entre 3 i 10 anys. Des de tallers de manualitats, teatre, passant per la informàtica i realitzant sortides o excursions molt variades.

I tot, en el mateix local que es va obrir durant les vacances escolars de Setmana Santa i que va acollir a una vintena de nens per espai de quatre dies.

Nou llibre de l'escriptora Ma. Dolors Alibés

L'escriptora Mª Dolors Alibés ha tret al mercat un nou llibre. Alibés, que actualment és mestra a l'escola Dr. Robert de Camprodon, compta amb un ampli repertori de publicacions infantils i juvenils escrites en català i traduïdes al castellà i l'euskera.

El seu darrer llibre es diu "Contes per explicar abans d'anar a sopar" i és d'edicions Timum Mas.

Primer concurs de fotografia Vall de Camprodon

La Vall de Camprodon serà l'escenari d'aquest primer Concurs de fotografia que, promogut per la Mancomunitat de la Vall de Camprodon, pretén animar a tothom a obtenir imatges dels més bells racons i paratges que ofereix aquesta zona.

Una iniciativa que premiarà en metàl·lic les tres millors fotografies, tant en blanc i negre com en color, escollides entre aquests temes: natura, cultura, gastronomia i esports, però amb un únic denominador comú: la Vall de Camprodon.

Totes les fotografies serviran per muntar una exposició itinerant que començarà a Camprodon per la festa major de Sant Patllari. Concretament, la mostra s'obrirà al públic el dia 22 de juny a les 8h. del vespre i recorrerà totes les festes majors dels municipis de la Vall.

Les inscripcions poden cursar-se a l'Oficina de Turisme de la Vall de Camprodon, on seran lliurades les bases del concurs.

Escola Germans Estabanell

Les nenes de l'escola Germans Estabanell de la Colònia, van rifar una panera de tres pisos, el dia 6 de gener del 2002.

L'afortunat va ser el senyor Antonio García González, que va poder gaudir de tots els productes nadalencs a la normalment feixuga "cuesta de enero".

**FINQUES
CAMPRODON**

*Administració, compra i venda de finques
Assessorament fiscal, laboral i jurídic
Assegurances*

Carrer València, 43 • 17867 CAMPRODON (Girona)
Tel. i Fax: 972 74 02 52 • Tel. mòbil: 609 43 96 06

EL RACÓ DEL TEMPS

A l'últim número del *Camp Rodó* vam donar la climatologia compresa de gener a agost ambdós inclosos.

En aquest, analitzarem les dades fins a desembre, és a dir fins a fi d'any (quadre inferior).

A aquests 273'5 litres recollits cal sumar-hi els 562'2 litres dels mesos anteriors per obtenir el total de precipitació anual, que haurà estat de 835'7 litres/m², quantitat força per sota del promig (aproximadament uns 200 litres menys).

Comentari

En l'últim exemplar del *Camp Rodó*, expressàvem l'esperança que, a la tardor, ens visités alguna llevantada que solucionés la sequera que ja fa quatre o cinc anys que patim.

No ha estat així i només al novembre i en un parell de dies de desembre es van registrar precipitacions una mica remarcables. Però allò que se'n diu una bona ploguda, que provoqués un bon cop de riu i que el netegés d'una vegada, això encara no ho ha fet.

Ara, ja hem d'esperar les pluges de primavera per veure si ho solucionen.

El que sí hem tingut ha estat neu i una forta i perllongada fredorada. A partir del dia 1 de desembre, va començar a baixar la temperatura amb mínimes de l'ordre de -7° i -8°.

El matí del dia 14, després d'una forta glaçada nocturna, va començar a nevar, primer de manera feble i que es va anar intensificant al llarg de tot el dia convertint-se aviat en un bon temporal de neu, ja que el vent de gregal també va fer acte de presència.

La nevada, encara que no fou espectacularment intensa, va durar tot el dia i tota la nit, acumulant gruixos d'entre 20 i 30 cm; gruixos molt variables degut a l'efecte del vent que havia format congestes. El més destacable va ser la baixa temperatura que es va registrar durant la nevada que no va pujar més de -3'8°.

Realment vam tenir un desembre molt fred, amb 14 dies seguits en què la temperatura màxima no va arribar

als 6°, predominant els valors de 2° i 3° positius. Les mínimes, al llarg d'aquests dies, sempre per sota dels -6° amb una punta la matinada de Nadal amb -13°.

CONEGUEM... La gàbia meteorològica

Per prendre els valors de la temperatura cal tenir instal·lat el termòmetre en un lloc adient, lluny de la influència de factors que poden alterar la realitat com ara els rajos solars o la radiació que pot emetre una paret calenta, o bé la protecció que poden oferir els brancals de portes i finestres.

La gàbia meteorològica és l'element que ens permet fer la mesura de les temperatures amb les condicions ideals.

Es tracta d'una mena d'armari de fusta per on poden circular lliurement els corrents d'aire, per tant, amb parets de persiana, a ser possible dobles per assegurar l'efecte nul de les radiacions.

El tamany no ve d'aquí, pot ser de la mida que es vulgui, però el que sí és important és que la lectura dels termòmetres que hi instal·larem la puguem fer a una distància del terra de 150 cm.

És important, també, que estigui pintada de color blanc que és el que menys absorbeix la radiació solar.

També, com ja havíem remarcat quan vam tractar el tema de l'Observatori, cal instal·lar-la sobre una superfície de gespa.

Dins la gàbia meteorològica també hi podem col·locar el psicròmetre, per mesurar la humitat.

Joan Solà

CLIMATOLOGIA

	Sant Pau de Segúries (Est. Meteorològica INM Mun.)			Camprodon (Observatori Municipal)		
	Màx mes	Mín mes	Precipitació l/m ²	Màx mes	Mín mes	Precipitació l/m ²
Setembre	24,1°	2°	118,1	24,6°	-1,4°	98,8
Octubre	23°	2°	42,8	24,1°	-0,4°	63
Novembre	16,5°	-4,6°	85,6	18,8°	-5,4°	50,2
Desembre	15,7°	-13°	27	17,1°	-13,5°	20,4
	Total... 273,5 l/m ²			Total... 232,4 l/m ²		

L'aigua del Carme

No coincidirem (l'estimat lector i jo) a l'hora d'explicar el que entenem com a droga. Sí que estarem d'acord en què n'hi ha una extensa varietat, unes són legals i d'altres que, segons ens diuen, no ho són.

Jo, per exemple vaig tenir el primer contacte o inici amb aquest món amb les que podríem considerar toves; com el pa amb vi i sucre, o les dosis de quina San Clemente, sí, aquella

que *da unas ganas de comerrrrrr*. O això ens deien abans que la prohibissin per tenir graduació alcohòlica. Als nens (aquesta que jo sàpiga, no la vaig consumir) quan tenien mal de queixals o els costava dormir i coses així, els donaven cascall (una planta de la qual s'extreu l'opi), i collons! tu diràs si calmava!. En aquell temps el contacte amb les pastilles es reduïa a les que aconseguies a la farmàcia, pastilles de llet de burra. Igual que fumar, l'experiència i marejada la iniciaves amb la liana o la matafaluga.

I així fins arribar a ser addicte, per dir-ho d'alguna manera, a la droga dura, com la de treballar com a mínim vuit hores cada dia de cada dia de tota la vida, addicte al futbol, a la globalització, als crèdits, a la buidor i tantes d'altres que lentament ens van consumint.

Volia parlar-vos, però, d'aquesta ampolla miraculosa que amb el nom de Agua del Carmen, i de venda a les farmàcies, posa remei a un grapat de coses, tal com diu el prospecte: aquelles molèsties o indisposicions que es presenten sovint a la vida diària, motivades en gran part per l'estrès suportat. Hem de dir que aquesta aigua preferentment la consumeixen les dones, ja que alleugereix els dolors causats pels seus trastorns periòdics.

Entenc que mentre en un home es considerava com una cosa normal anar al bar i fer el cafè i copa, "carajillo" o el que calgués, la dona s'havia de conformar a esperar tenir alguna molèstia per prendre una o les que calguessin, cullerades de l'aigua. I què té aquesta aigua miraculosa? Doncs una barreja de plantes medicinals (til·la, maria lluïsa, camamilla, canyella, nou moscada,...) i essències,

com menta, eucaliptus, pela de taronja, flor de taronger,... tot això barrejat amb Sacarosa i Aigua purificada i alcohol en un 55%. Sí, heu llegit bé, un 55% d'esperit de vi!!!! (Si comproveu la graduació alcohòlica de qualsevol de les ampolles de licor que teniu a casa us emportareu una sorpresa).

Així doncs, cal tenir compte amb l'apartat de precaucions. T'informa, altra vegada, que aquest medicament conté un 55% d'etanol, i que cada 5 ml. porten 2,2 g. d'etanol. Et diu que no s'ha d'administrar als nens, i que si se n'abusa pot crear addicció. En cas de passar-te, agafes una intoxicació etílica.

No cal dir que amb aquests components i graduació, creixia el meu interès per fer un viatge amb aquesta aigua.

Els efectes són els normals en aquests casos, caparrina i mal rotllo, però amb uns somnis que avui no em veig en cor d'explicar-vos, potser un altre dia. En tot cas, de moment no tornaré a fer-ho, no fos cas que sota els seus efectes m'apunti a una ONG o a mirar els documentals de TV2, o comprar els cd's, vídeos i fascicles de Operación Triunfo, o creure per tercera vegada el projecte del sinistre Gaspard, o que el captivador somriure de l'Aznar m'acabi il·legalitzant, o... (podeu continuar).

Joan Anglada

Formigues aventureres

El treball d'una formiga sempre s'ha sabut que pot ser molt pesat, però que se'n poden obtenir uns resultats satisfactoris. Aquest any va ser el resultat de més de 4000 cantaires que a poc a poc van anar educant les seves veus, per aconseguir entre tots crear un únic concert que es va presentar al mes de maig al Palau Sant Jordi de Barcelona.

Recordo la primera vegada que vaig poder assistir a un concert d'aquestes característiques i no us enganyo si dic que la sensació de ser un infant pres per la multitud de notes que sonaven en aquell palau, és impressionantment excepcional. Sols una altra vegada he tingut l'oportunitat d'assistir-hi, aquest cop ja no tan infant, però no per això va ser menys emocionant. No sabria explicar la força que descobreixes en la música quan són tantes veus d'infants les que juguen amb l'orquestra.

La Coral Brins de Camprodon ha avançat amb un recorregut no gens fàcil de més de 10 anys, i penso que qui hi ha volgut participar n'ha tret bones històries, o no és veritat, petits cantaires?

L'altre dia vaig conèixer la cantada que es va fer aquest any 2002, una divertida història que fa homenatge a Jacint Verdaguer i que s'anomena "Transatlàntida". Els infants van ser els encarregats de donar vida a la història d'una formiga aventurera que decideix travessar el mar per arribar a Amèrica. Però qui sap si allò que en diu mar és un petit rierol d'aigua i els monstres marins són només uns capgrossos? El que ens descobrirà la formiga és la relativitat de les mesures del món, que som nosaltres en la mesura del gran univers.

Però val a dir que no només és la música el que converteix en inoblidable aquesta cantada, sinó el

fet de compartir-la, és important tota l'experiència de conèixer amb tants altres cantaires d'arreu de Catalunya. Jovenets de l'Ebre, de la Cerdanya, de Barcelona i de tants altres pobles, poblets i ciutats es van reunir al Palau Sant Jordi i van tenir tots ells l'oportunitat de conèixer la vida en particular de cada regió. L'aprenentatge és, per tant, alguna cosa més que la música. És positiu que els nens no només acceptin, sinó que aprenguin de la diversitat.

És per això que em dol veure que el treball de la Coral Brins no és compartit per més nens i nenes de la nostra Vall i en concret, per tan pocs de Camprodon. Un espai més de riquesa desaparegut en el nostre poble.

Segurament si sortissin a "Operación Triunfo" molts pares, avis, nens i nenes buscarien formar part d'aquest grup, però el resultat seria un producte de mercat, on podria conservar-se la música, però es perdrien tants altres valors prou difícils de trobar en el nostre món. Millor que mai sigui així, sinó que a poc a poc, com el treball de les formigues, espero que la Coral Infantil Brins vagi prenent força i la pinya de cantaires cada vegada sigui més gran. És trist que el desinterès de tots nosaltres encamini moltes històries cap a l'oblit.

Moltes felicitats a tots els nens i nenes que varen participar d'aquesta trobada de Corals Infantils al Palau Sant Jordi. No deixeu mai de cantar amb la veu ben clara, perquè cada vegada més sapiguem apreciar entre tots aquest meravellós llenguatge.

Ariadna Romans i Sala

Can Jan
Restaurant

Sant Roc, 10
Tel. 972 13 04 07 - Fax 972 74 02 89
17867 Camprodon
e-mail: canjan@jet.es

Els meus mestres (Qui vol LOGSES o lleis de qualitat?)

Vaig entrar al Col·legi Nacional Dr. Robert amb dos anys. Era el 1966. La senyoreta, com li dèiem, va posar com a condició per acceptar-m'hi que aprengué a fer pipí tot sol. I guardo el record dels meus primers pipís, encarat a una paret, amb mans maldestres i mitja circumferència inestable repicant els lavabos de l'escola. I l'acció de pujar amunt la cremallera, la "bargueta", que si no, se t'en reien. Recordo les calces curtes, els davantals ratllats i alegres i desmanegades files per fer jocs. A primer, vaig tenir la senyoreta Maria Guillamet. S'estava a Llanars i s'acabaria casant i anant a viure a Molló.

Guardo la impressió nítida de dos fets: quan va entrar plorant i gemegant a la classe anunciant una desgràcia, la primera que vaig viure: l'Enric de Can Collboni havia mort electrocutat. Per contagi, i perquè aquell cognom, Collboni, era per mi com de la família, em recordo també plorant, i la imatge del corrent travessant el nucli d'una vida. I un altre, que em va marcar de manera, crec, negativa: a final de curs la senyoreta va entrar a classe amb tres paquets embolicats. Jo, sense saber perquè, vaig ser distingit amb el "primer premi". Vaig ser el primer de la classe. Va ser tal la satisfacció i el rebombori a casa i, segurament, l'inflament de la vanitat, que ara ho jutjo com un estímul negatiu, cap a un caràcter competitiu i dominant.

A segon vam canviar d'aula però vam mantenir la senyoreta Maria, que tenia anomenada d'ensenyar com cap. N'estàvem molt, d'ella, i els dissabtes anàvem en bicicleta a Llanars a visitar-la. Increïble. Un dia li vaig preguntar ingènualement, perquè poc érem conscients del règim polític i encara menys de la seva bondat o injustícia: "Senyoreta, quan es mori en Franco serà festa?" I ella: "Caram, Manel, que ja vols que es mori?"

A tercer, vaig tenir la Nadal, o la senyoreta Teresa. Deu ser la mestra més intel·ligent i d'humanitat més esmolada que he tingut. Teníem sis anys i ens tractava com a adults. Recordo que hi va haver una semivaga de mestres: ens estàvem a classe sense fer res. Ella, mentre escombrava el terra, ens ho va explicar al detall: els havien d'apujar el sou. Ens feia dir plegats les taules de multiplicar "sense cantarella" i, uns anys després, la primera conversa seriosa sobre amor i sexualitat la vaig tenir amb ella. Tenia aquella veu prima, voluminosa i enèrgica. I ensenyava. Ostres si ensenyava.

A quart, vam tenir el senyor Josep. Anàvem al pati del darrere a saltar al potro, i recordo que en Santi Rams, que ara viu a Olot, en comptes de fer la voltereta, va rebotir el cap al canto com un toro. Una bona patacada. I el senyor Josep a corre-cuita a assistir-lo. El senyor Josep era molt enraonador, i gairebé un amic a fora, al carrer. Una vegada vam fer una sessió de física o d'espiritisme: amb l'esforç d'un sol dit, aconseguírem, entre tots, aixecar el pes dels llargs penjadors de fusta amb dos de nosaltres al damunt. Quan ens passàvem, ens feia fer fila i amb un regle de fusta ens picava els dits. Si apartaves la mà era molt pitjor. I si ploraves, et perdonava.

A cinquè ens va acollir el senyor Mariano Bertranpetit. Era el director. Anava amb una jaqueta impecable de professor, unes ulleres partides, i feia un gran respecte. Tenia un despatx, on t'hi cridava als moments greus, i un lavabo per ell sol, que tancava a pany i clau. El primer discurs que ens va fer, ho recordo perfectament, va ser sobre l'amplitud de coneixements del món. "Es tan grande el saber, que no sé por dónde empezar". Com tots, ens parlava en castellà quan entrava en matèria, i en català els comentaris fora de programa. Diua les botes més ben enllustrades que hauré vist mai, i es rentava les mans vuit o deu vegades al dia. I ens aconsellava que féssim el mateix. Sabia veure perfectament qui l'escoltava a classe i qui no, era un gran psicòleg i, de tant en tant, repartia algun clatellot. A casa em recordaven que tenia la medalla d'Alfonso el Sabio. Si sé alguna cosa del compàs i el ritme musical o el nom d'algun arbre o alguna flor de les que trobem pel camí de la Campa, és gràcies al recordat i admirat senyor Mariano.

A sisè vam tenir de tutor el senyor Justo Molmenau, que es combinava els horaris amb la senyoreta Maria Corbairan i el senyor César Vallejo, fill del secretari de l'Ajuntament. Quin home el senyor Just! Era un mestre-actor, de gestualitat manierista, vocacional. Tothom l'escarnia. Pel darrere, és clar: era sever i es feia respectar. S'asseia i ens llegia i ens feia repetir una vegada i altra la lliçó de francès, amb paciència de roure, sense alterar-se. I amb excel·lents resultats. Recordo com de vegades ens confiava un desànim vital. Una vegada, crec que era al zoo de Barcelona, vam fer enrenou en veure una parella jove, encaramelada i efusiva, i el senyor Just, de tornada, es va passar ben bé un parell d'hores mirant de

Cafè-Bar

 mòbil: 608 64 53 44

Carrer Nou, 4
17867 CAMPRODON
(Girona)

convèncer-nos que en realitat el noi no estimava la noia. Aquell any, en teníem 11, va morir Franco. I sí, hi va haver un dia de festa. El senyor Just, no sé si abans o després del fet, solia usar un to justificatiu en parlar de la guerra civil. Sembla que s'havia significat per republicà, l'hi havien fet pagar, i ell insistia en l'arbitrarietat absoluta dels bàndols, i en els horrors de matar-se entre germans. "Buen chico. Sí, señor. Este es un alumno que estudia". Descansi en pau l'enyorat senyor Just. A setè va arribar Don Emilio, que venia de Móra d'Ebre, i es va destacar per plantar cara al senyor Mariano, a qui tothom havia obeït sense dir ni piu. Ja no érem nens. Don Emilio jugava a futbol amb el Camprodon, i alguns l'havien vist conill de pèl a pèl als vestuaris i detallaven dimensions extraordinàries del seu membre. A nosaltres també ens havia sortit pèl i algun, biològicament avançat, s'afaitava el bigoti de tant en tant. Les veus dels nens, tot d'un plegat, es trencaven en un esclat ronc. Alguna nena feia temps que duia *sostens*. Les coses creixien. També creixia un sostrat de malícia. Don Emilio ens tractava de vostè, "Usted no estudia", ens deia, i era molt dialogant i

bon jan. No va aconseguir mai, pobre, fer-me jugar a futbol.

A vuitè, la tutora va ser la senyoreta Maria. La Maria, li dèiem entre nosaltres. Era de Vilasacra, a l'Empordà. Recordo el seu olor agradablement perfumat, la marca de les ulleres d'esquiar sobre els parietals (havien obert Vallter 2000), i també, per què no dir-ho, un cul prominent, que tapava amb la bata que es posava cada dia. Alguns se n'enamoraven, platònicament, embabacats. Quantes riallades ofegades quan a Ciències Naturals, a "Natu", ens parlava dels moviments dels òvuls i els espermatozoides. Ens solia recordar, molt convençuda, que estudiar era la nostra feina. "Es que no estudiáis", ens deia, i que ja ens ho trobaríem. Ensenyava molt, la Maria. Ostres si ensenyava.

La coronació de tot va ser el viatge a Mallorca, amb els diners d'una rifa i una sessió al Casal amb La conquesta del Oeste. Va ser el 1978. Vam arribar, en vaixell, a Barcelona, amb un deler que mai més no sentiríem, sabent que ja no tornaríem a posar els peus al C.N. Dr. Robert. Segurament, s'havia acabat la infància.

Manel Guitart. mguitart.v@catradio.com

Ploma Convidada

Camprodon: el potencial producte turístic del Pirineu

Paul Ciaccio, nascut a Roma l'any 1978, va estudiar filologia en aquesta ciutat i des del 1997 viu a Barcelona, i treballa al departament de màrqueting d'Alitalia, la companyia aèria italiana. El seu pare és de Calàbria, al sud d'Itàlia i la seva mare d'Irlanda del Nord. Parla i escriu el català, estudia també euskera i es confessa interessat per "la causa catalana". Diu que no és nacionalista, sinó independentista. És vegetarià (encara que menja peix), llegeix l'italià Aldo Busi, escolta de la Madonna i la Sarah Brightman a Negu Gorriak i Sopa de Cabra. És una de les últimes incorporacions a la llista de promotors personals de Camprodon.

Com a freqüent visitant de la Vall de Camprodon, aprecio la bellesa i l'impactant encant d'aquest incontaminat lloc dels Països Catalans: l'atmosfera del poble els diumenges amb el seu mercat, els colors de la natura durant el canvi de les estacions, la bona cuina i el gran passat històric encara part activa del context urbanístic del poble (i que malauradament està agafant la forma més d'una vila suïssa que d'una pirenaica). Des que visito Camprodon, sempre m'ha causat una certa curiositat que un lloc tan únic i bonic de Catalunya no s'hagi aprofitat més per fomentar el turisme (sempre ens hem de recordar que turisme és sinònim de quarts!) Als estius noto que el tipus de turisme és d'estil tradicional, o sigui, gent de Barcelona que per costum lloguen un pis, utilitzen un dels camps que hi ha, s'allotgen en un dels hotels del poble i que arriben amb els seus cotxes amb mitja casa de Barcelona a dins. Veig, amb molta modèstia, que la vall de Camprodon no té gens ni mica aprofitat el tema de turisme al 100%: manquen informacions de fàcil accés a la xarxa d'Internet, promocions del Departament de Turisme de la

club
Golf
Camprodon

Bac de Sant Antoni, s/n.
17867 CAMPRODON (Girona)
Tel. 972 13 01 25

Generalitat amb fullers exclusius de la Vall de Camprodon (dic això perquè treballa al costat del Palau Robert de Barcelona on no van poder donar-me informacions concretes d'aquest magnífic indret del Ripollès, encara que *in loco* hi hagi un bon servei d'informació turística per als visitants), anuncis i divulgació de l'òptima qualitat de l'hosteleria del poble (una bona relació qualitat /preu, moltes vegades millor que els hotels d'Andorra i de la Valh d'Aran), etc. Com a estranger, ara mateix neo-catalanitzat i integrat a la perfecció, veig que de turisme estranger quasi no n'hi ha a la Vall (i tampoc de turisme de procedència de l'Estat espanyol), quan tot això podria ser un bon potencial econòmic perquè el poble tingui més recursos, més inversions, més infraestructures i més possibilitats de treball (cada any marxen de Camprodon molta gent per a anar a viure i treballar o estudiar a Barcelona, o a altres centres del país, quan podrien quedar-s'hi si hi haguessin més oportunitats per a tothom). Tornant al tema del turisme, TURESPAÑA a l'estranger promociona el turisme de muntanya a Catalunya, Aragó i Astúries, però sense mai esmentar la bellesa de la Vall de Camprodon i dels seus voltants. Ens hauríem de demanar el perquè de tot això, quan el producte és d'altíssima qualitat. A quanta gent de tot Europa no li agradaria estiuejar a un paradís natural com a Camprodon???? Cada vegada que des de Ripoll arribo a Camprodon, sempre noto unes dificultats al transport públic, i en general a la comunicació del poble (per no parlar de Beget i Setcases, que ho tenen una mica pitjor). Penso que uns dels problemes és la manca de transport públic freqüent i ràpid: per exemple la Generalitat hauria de fer molt més per la comunicació que no sigui de carretera: si una persona no té cotxe a Camprodon, està perduda... no hi ha alternatives a part d'un servei d'autobusos a Ripoll, Olot i Barcelona, però ningú mai no ha pensat a fer una inversió a la província de Girona amb uns ferrocarrils de via estreta (com els Ferrocarrils de la Generalitat que des de Barcelona connecten Manresa, Igualada, Terrassa i Sabadell) com em sembla que va pensar i projectar el gran Ildefons Cerdà de Granollers a Olot i que mai no es va fer realitat. Una bona idea seria estructurar una xarxa de ferrocarrils que vagi de Ripoll a Camprodon, Olot, Besalú, Banyoles, Figueres, Girona i fins i tot amb connexió fins a arribar a la Costa, sempre respectant el medi ambient, però donant la possibilitat a tothom de poder-se moure de Camprodon sense cotxe o als visitants (com jo mateix) no ser obligats a venir-hi en cotxe. Molta gent gran podria ser molt més independent amb un sistema de transport semblant, sense esperar que ningú

s'hagi de fer càrrec de portar-los on vulguin. Els caps de setmana serien plens de persones dels voltants, potenciant el petit/mitjà comerç del poble, el sector de l'hosteleria, i per suposat el turisme i la imatge de Camprodon. Molts turistes que visiten Catalunya cada any (ens hem de recordar que Catalunya és una de les comunitats autònomes més visitades per estrangers) podrien planejar un cap de setmana a Camprodon si tot això fos més publicitat i els mitjans de transport fossin millor. Obrir les portes al turisme no és sinònim de convertir Camprodon en una Benidorm de muntanya, perquè les autoritats s'han de responsabilitzar del desenvolupament del producte turístic de la Vall sense deixar que es facin barbaritats urbanístiques i educant els turistes als costums locals i al respecte del medi ambient.

El turisme és un sector molt difícil de desenvolupar, i quan s'arriba a uns bons nivells, comporta un gran esforç mantenir-los i millorar-los, i intentar produir més que l'any anterior. Espero que, encara que aquest article té una certa imaginació i utopia, els ciutadans de Camprodon puguin reflexionar i triar sobre el desenvolupament del turisme a la Vall, adreçant-ho a les necessitats del poble, a un fort creixement econòmic i un alt nivell de vida. Per acabar aquesta llarga reflexió (espero que no hagi cansat ningú), m'agradaria que cadascú es compromet a fer conèixer Camprodon a gent que ni tan sols n'havia sentit parlar, una mica com m'ha passat a mi.... M'han fet conèixer Camprodon i he quedat atrapat pel seu indescriptible encant.

Paul Ciaccio. ciacciopaul@hotmail.com

LLARS de CAMPRODON
PROMOCIONS IMMOBILIÀRIES

València, 2
17867 CAMPRODON

Tel. i Fax 972 74 10 94

Saps on és?

El concurs del **Camp Rodó**

- Coneixes aquest lloc? Saps on és? Va, intenta-ho!!! Entraràs en el sorteig d'un premi consistent en qualsevol llibre, CD, disc, casset o video, que pots escollir al teu gust.
- Si has identificat la fotografia, si saps on és, escriu la teva resposta i envia-la a:

Revista **Camp Rodó** • Concurs **Saps on és?**

Ajuntament de Camprodon • Plaça d'Espanya, 1 • 17867 CAMPRODON

BASES DEL CONCURS

- 1.- Només s'admetrà una resposta per persona. Si una mateixa persona envia més d'una resposta, s'anul·larà la seva participació en el concurs.
- 2.- La persona guanyadora del concurs serà avisada per correu i/o per telèfon. A l'enviar la vostra resposta, és important fer constar amb claredat el nom, l'adreça i el número de telèfon on se us pot localitzar.

El guanyador del concurs **Saps on és?** del núm. anterior és:

Lourdes Puigmal Claravall

i la resposta correcta és:

PORTALADA O ENTRADA DEL MAS VENTÓS DE CAMPRODON

Moviment Demogràfic

Per incloure dades en aquest moviment demogràfic podeu adreçar-vos a l'Ajuntament

DEFUNCIONS

ENRIC COLLBONI GIMENO	23/04/2001
MARIA COSTA PERALS	29/11/2001
JAUME COMA CROS	01/12/2001
MARIA BUIXEDA VILARRODÀ	03/12/2001
AURORA COMAS BEGUDÀ	11/12/2001
ANNA RIGAT CALDERON	20/01/2002
JOSEP MARIA COSTA VILA	23/01/2002
JOAN AYATS ORRI	23/01/2002
JOSEFA RODRIGUEZ RUIZ	25/01/2002
JACINTA PAGÈS BASSOLS	01/02/2002
JOSEP PEITIVÍ RIGAT	26/01/2002
ÀNGELA PASTORET SAU	15/02/2002
TERESA CASASAMPERE PRIU	18/02/2002
CÈLIA BIRBA CUFFÍ	19/02/2002
JOAQUIM SUBIRÀ MANY	20/02/2002
ANTÒNIA GATIUS PAGÈS	09/03/2002
MARIA PRAT DUÑACH	23/03/2002

MARIA NÚRIA JUNCÀ SAU	23/03/2002
SANTI PADILLA SANTOYO	04/02/2002
MARCELINO MOGOLLON SABALL	06/04/2002
CARME PAGÈS PULINÈS	02/05/2002
PAULA PUJOL OLIVA	06/02/2002

NAIXEMENTS

ORIOI TUNEU MARCÉ, fill de Víctor i Glòria	18/11/2001
MARC CABANACH SOLÀ, fill de Francesc X. i M. Rosa	07/12/2001
CARLA CIFUENTES SAAVEDRA, filla de Francesc X. i Anna M. ...	29/12/2001
AINA FERRÉS I FREIXA filla d'Esteve i Núria	13/02/2002
ALEX PAGÈS APARICIO, fill de Francesc i M. Antònia	19/02/2002
SERGI TOSCA MONELLS, fill de Jordi i Carme	21/03/2002
JAUME SOLER CIMA, fill de Josep i M. Carme	25/04/2002

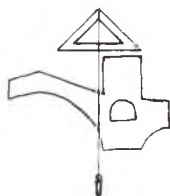
MATRIMONIS

JORDI BARRI SAU nat. Camprodon amb	
ADELA ISERN PAZ nat. Camprodon	23/03/2002

C/ València, 11
17867 CAMPRODON
(Girona)

CAN FRANÇA
ARTICLES DE PELL

Telèfons
Botiga: 972 13 00 01
Particular: 972 74 00 12

CONSTRUCCIONS

**TRIADÚ
SUÑER, S.L.**

C/ Bastiments, 3
Apartat de Correus, 47
Tel. i Fax: 972 74 10 33
17867 CAMPRODON

Les persones que vulguin veure publicada la seva carta, hauran d'adreçar-la a la seu del *Camp Rodó* (vegeu requadre).

És imprescindible que les cartes vagin signades amb nom, cognoms i DNI, encara que hi pot figurar un pseudònim a l'hora de publicar-les (cal indicar aquesta preferència).

Revista **Camp Rodó**
Secció **Cartes al Director**

Ajuntament de Camprodon
Plaça d'Espanya, 1
17867 CAMPRODON

Per manca d'espai, *Camp Rodó* es reserva el dret de publicar les cartes i de resumir-les si és necessari.

Per a la seva publicació, se seguirà un rigorós ordre d'arribada a la direcció de la revista, i no s'exclourà cap carta en funció del seu contingut.

El *Camp Rodó* agraeix les col·laboracions dels seus lectors.

ELS REIS MAGS

Aquestes quatre ratlles són en agraïment per haver contribuït a fer feliços els nens i nenes de Camprodon amb una cosa tan senzilla com una carta per als reis mags de l'Orient, Melcior, Gaspar i Baltasar i dirigida a ells, no al pare o la mare sinó a ells, fent que se sentin feliços, més si es possible i contribuint a augmentar la seva il·lusió en aquest dies que l'amor hauria de ser la base de les nostres relacions, també tot l'any, però malgrat que això no és possible, fem que ells

contribueixen perquè el món sigui millor ensenyant, educant essent un miratge, nosaltres per a ells i, en definitiva, que això no sigui breu, fugaç, transitori, instantani, passatger i ràpid; que sigui una constant a les nostres vides, que la humanitat s'entengui millor i la societat cregui que la nostra vida aquí es molt curta, per això mirem de contribuir a fer-la gran amb aquestes petites coses. Reiterant el meu agraïment com a mare i el meu anhel de felicitat per a tots.

Francesca Bernal Gratacòs

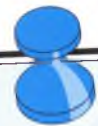
LA CULTURA D'UN POBLE

Després de l'estiu, la tardor i l'hivern. Després, de nou la primavera i l'estiu i amb aquestes estacions, altra vegada les ganes de passejar per un entorn privilegiat com el nostre. Privilegiat sí, però qui vetlla per mantenir-lo? Qui es preocupa del ric llegat artístic de la nostra vila? L'estiu que hem deixat enrere serà recordat per la inauguració del gran parc de la Mare de la Font, però algú es va preocupar de repintar les lletres de la pedra on s'havia pogut llegir el fantàstic fragment del poema de Verdaguier? Aquest és només un exemple. N'hi ha d'altres i de més flagrants...

Una de les voltes amb més concurrència tot l'any és la del camí del cementiri. Algú de l'Ajuntament ha aixecat mai el cap per admirar la bellesa serena de l'escultura de Claret? I no li ha fet vergonya veure el seu lamentable estat? A mi sí que me'n fa, i molta.

El grau de cultura d'un poble no es mesura per la quantitat d'obres d'art que té escampades pel seu entorn, sinó per com en té cura, pel valor que els dona. I, al meu entendre, a Camprodon, als seus governants, els queda molt per ser considerats mínimament cultes.

Joan Plujà

Una escola que estava de colònies a Setcases va patir durant 5 hores la pana de l'autocar en què viatjaven per tornar. La llarga durada de l'avaria, que es va produir a la sortida de Camprodon, va fer que alumnes i mestres anessin a sol·licitar ajut a l'Ajuntament i als Mossos d'esquadra. Després d'acordar adequar el pavelló per acollir aquests nens des de l'Ajuntament es va aconseguir fer venir un autocar que va transportar a tots els passatgers fins a la seva destinació.

Voldríem fer arribar, en nom de l'escola La Salle Horta de Barcelona, el nostre més sincer agraïment per la forma en què va tractar els nostres professors i alumnes de 1r d'ESO el passat 15 de març. És davant d'actuacions eficaces i directes com la que va tenir vostè, i altres membres de les

forces de la zona, que s'entén el que vol dir acollir la gent que visita el vostre poble i tractar-la amb la delicadesa que tots ens mereixem. Pensi que aquesta actuació seva també ens ha servit com a exemple, pels nostres alumnes, del que és la solidaritat, l'amistat i l'ajuda vers el proïsme. Reiterar que ja fa uns quants anys que la nostra escola visita les vostres contrades com a destí d'una forma complementària d'educar en contacte directe amb la natura, que vosaltres teniu tan a prop, i que ho continuarem fent així. Ara hem comprovat, un cop més, com sou d'eixerits i trempats la gent de Camprodon. En nom dels professors/es, dels alumnes i dels pares dels alumnes, moltes gràcies per l'acollida i el tracte rebut.

Escola La Salle Horta

Digues-me amb qui vas i et diré qui ets

Les dites són l'expressió sincera de la visió popular. A París, una pel·lícula ha encès les ires de l'Església catòlica. Una Església que com més avança la història més s'allunya de la realitat del món, excepte alguns sacerdots de la diòcesi de Girona.

El dirigents de l'Església francesa han posat el crit al cel pels continguts de l'última pel·lícula de Costa-Gavras, *Amén*, en la qual s'entreveu que el Papa Pius XII va fer veure que no veia res mentre els nazis s'encarregaven de matar tants jueus com trobaven.

L'Església s'ha queixat de la visió partidista de la pel·lícula i ha anunciat que en veritat el Papa no va estar mai informat de la situació. Haurem de fer un *Acte de Fe* per creure'ns-ho i suposar que una de les característiques de l'estat de gràcia del dirigent més important de l'Església en aquells anys devia ser la ceguesa social i humana. La mateixa ceguesa humana que té

l'Església actual davant el conflicte entre jueus i palestins; que, per postres, passa en escenaris considerats Sants per part de les tres religions.

La mateixa ceguesa social que té l'Església actual davant l'ús de mètodes que preserven l'expansió de virus i de malalties, no només entre la població culta i rica del nord, sinó sobretot entre la població pobra i desinformada del sud.

La mateixa ceguesa humana que devien tenir els capellans que assistien en silenci als assassinats i a les desaparicions de la població civil per part dels règims dictatorials de països sud-americans.

La mateixa ceguesa dels bisbes espanyols durant quatre dècades que, mentre permetien que el dictador compartís el pal·li amb la Sagrada Forma, enviaven capellans a donar els últims Sagraments als condemnats pel règim. I aquesta

actitud no es justifica pels molts morts religiosos injustament assassinats durant la guerra civil. La mateixa ceguesa i la mateixa Església que va organitzar la Santa Inquisició; que va aniquilar molts aborígens americans; que va fer quatre creuades a Terra Santa... Mentre la història avança, sembla com si l'Església fes la seva pròpia via –un veritable *Via Crucis*–. Però sembla que faci aquest camí de bracet amb una certa gent que, amb l'excusa de la veritat i la fe, han utilitzat l'estament religiós per fer actes molt poc cristians. Per contra, quan un grup de capellans demana acostar el sacerdot a les realitats socials i humanes que viu el món, aquesta mateixa Església posa el crit al cel. Per exemple, si els homes i les dones som iguals davant de Déu i davant del món, que elles exerceixin el sacerdoti és tan lògic que tomba d'esquena.

Oriol Molas

construccions

FREIXENET-CAMPRODON, S. L.

C/ Bastiments, 7
Tel. 972 74 09 61
Fax 972 13 01 94

17867 Camprodon
(Girona)

Càmping

Bungalows

Hostal

Restaurant

els

Roures

Avda. El Mariner, 34-36
Tel. 972 74 70 00 - Fax 972 74 71 09
17864 SANT PAU DE SEGÚRIES - Vall de Camprodon - Girona

HOTEL****

Edelweiss

Ctra. de Sant Joan, 28 - Tel. 972 74 06 14 - Fax 972 74 06 05 - 17867 CAMPRODON (Girona)

Solneu

Promotor: Joaquim Silva

*Venda de cases
i apartaments*

Visiti'ns:

c/ València, 31 • 17867 Camprodon
Tel. 972 74 10 77 • Tel. mòbil 608 99 76 97

Noves vivendes a Molló.

**El que estaves esperant!
El nou gran supermercat a Camprodon.**

C/ Freixenet, 48 - CAMPRODON

ESCLAT